

Poštnina plačana pri
pošti 1317 Sodražica

Suhorobar

121/ XXI, november – december 2019

80^{LET}
DRA
ZICA
1220 - 2020

Glasilo občine Sodražica

KOLENDAR DOGODKOV V OBČINI SODRAŽICA - DECEMBER 2019

SO
DRA
ŽICA
1951-2019

FUTSAL TEKMA U19

1. 12. 2019

Športna dvorana Sodražica
od 15.30 do 17.30
ŠD Extrem

DELAVNICA PEKE PARKELJNOV

4. 12. 2019

Casilski dom Sodražica
ob 18. uri
Skupina poprtnik

MIKLAVŽEVANJE

5. 12. 2019

Telovadnica OŠ
ob 17. uri
Klub Kresnička

ZAIGRAJ NA VASI

6. 12. 2019

Prostori kluba v Zamostcu
Klub harmonikarjev Urška

PRIHOD MIKLAVŽA

8. 12. 2019

Cerkev Marije Vnebovzete pri Novi Štiffi
po sv. maši ob 10. uri
Frančiškanski samostan Nova Štiffa

SKUPINSKA DELAVNICA:

PRIPRAVA TESTA IN OBLIKOVANJE
POPRTNIKOV

11. 12. 2019

Casilski dom Sodražica
ob 18. uri
Skupina poprtnik

PRIŽIG BOŽIČNEGA OGNJA

13. 12. 2019

Trg v Sodražici
ob 17.30
MKS, TD Sodražica,
Občina Sodražica

FUTSAL TEKMA U15

15. 12. 2019

Športna dvorana Sodražica
od 15.30 do 17.30
ŠD Extrem

PREDNOVOLETNO UTRJEVALNO SREČANJE

17. 12. 2019

Sejna soba Občine
ob 8. uri
Društvo Zdrav.si

SOBOTNA TRŽNICA V SODRAŽICI

21. 12. 2019

Tržnica v Sodražici
od 8. do 12. ure
Komunala Ribnica, d. o. o.

DRAMSKO-GLASBENA MINEŠTRA

21. 12. 2019

Športna dvorana Sodražica
ob 19. uri
Mladinski klub Sodražica

PIREDETEV OB DNEVU SAMOSTOJNOSTI IN ENOTNOSTI

23. 12. 2019

Športna dvorana Sodražica
ob 17.30
OŠ Sodražica

BOŽIČNICA

24. 12. 2019

Cerkev Marije Vnebovzete pri
Novi Štiffi
ob 23.30
Frančiškanski samostan
Nova Štiffa

BOŽIČNO-NOVOLETNI KONCERT

25. 12. 2019

Športna dvorana Sodražica
ob 18. uri
Tamburaški orkester Sodražica

ŽEGNANJE KONJ IN KONJENIKOV

26. 12. 2019

Nova Štiffa
po sv. maši ob 10. uri
Frančiškanski samostan
Nova Štiffa

KO ODBIJE POLDAN - SILVESTROVANJE V SODRAŽICI

31. 12. 2019

Tržnica v Sodražici
ob 11. uri
Občina Sodražica

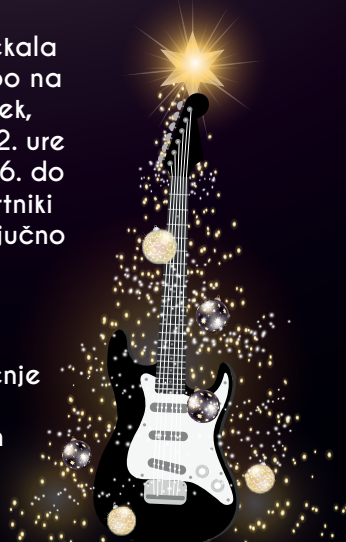
TURISTIČNO DRUŠTVO SODRAŽICA
v sodelovanju z OBČINO SODRAŽICA in
MLADINSKIM KLUBOM SODRAŽICA
vabi na

Prižig božičnega ognja

PETEK, 13. 12. 2019, OB 17.30 NA TRGU V
SODRAŽICI

V bivši Zadrugi bo potekala
razstava poprtnikov, ki bo na
ogled tudi v ponedeljek,
16.12. 2019, od 9. do 12. ure
za vrtec in šolo ter od 16. do
18. ure za odrasle. Poprtniki
bodo razstavljeni do vključno
26. 12. 2019.

Lepo povabljeni na druženje
z bendom Horizont ob
kuhanem vinu in sladkih
dobrotah Šedržank!

»Ko odbije poldan
silvestrovanje v
Sodražici«

Člani Mladinskega kluba
Sodražici bodo poskrbeli za pro-
gram za otroke »Silvestrček«;
po voščilu župana Občine
Sodražica mag. Blaža Milavca
pa bomo
ob zvokih Ansambla Tomaža Rota
skupaj nazdravili
prihajajočemu letu.

V torek, 31. 12. 2019, ob 11. uri,
pod streho sodraške tržnice.

Lepo vabljeni!

SO
DRA
ŽICA
1951-2019

VSEBINA

- 4 ŽUPANOVA STRAN**
Ob našem prazniku
in izteku starega leta
- 7 AKTUALNO**
Delo svetnikov
Prostofer deluje
- 9 IZ POSLANČEVE ZAPISNICE**
Kako razmišljata Tanko
in Novakova
- 10 ZNAMENITI SODRAŽANI**
Spomin na Pavlo Levstek
- 13 TURISTIČNO DRUŠTVO**
Dejavne članice
- 15 OBČINSKI PRAZNIK**
Letošnja proslava
in nagrajenci
- 17 GRB IN ZASTAVA**
Predlagane spremembe
- 19 DRUŠTVO UPOKOJENCEV**
Srečanje starejših
Tončkin jubilej
- 22 KUHAJMO SKUPAJ**
Praznična predloga
- 23 ŠPORT**
Andraž in Gal – svetovna prvaka
- 26 OD TU IN TAM**
V Žimaricah se dogaja
Zabeležili nove jame
- 26 NOVIČKE IZ KNJIŽNICE**

Na naslovnici: Božični kruh -
poprtnik, foto: Žiga Lovšin

NASLEDNJI SUHOROBAR

Rok za oddajo gradiva je **22. januar 2020**.

Gradivo, predloge in vprašanja nam lahko pošljete na naslov:

suhorobar@gmail.com

**Vabljeni k soustvarjanju našega
skupnega glasila!**

Kovček za leto, ki prihaja

PIŠE: NINA PIRC VOVČKO, UREDNICA

Poznate igrico *pakiram kovčke*? Nič hudega, če je ne. Takole gre: prvi iz skupine pove eno stvar, ki jo bo spakiral za na pot, naslednji pove stvar od prvega in doda svojo, tretji ponovi stvari od prvega in drugega, doda svojo in tako naprej in naprej ... Na tak način se v kovčku znajde precej stvari, igralci se zabavajo, so ustvarjalni in se hkrati osredotočajo na to, da dobro poslušajo. Prav »luštna« igrice, ki bi utegnili priti prav tudi v resničnem življenju. Kako? Naj vam razložim.

V teh decembrskih dneh, ko se zaključuje staro leto, res pakiram kovčke. Podajam se v novo in neznano, uresničevam sanje in načrte, srečevam nove izzive. Morda ste iz povedanega že uganili, da moja destinacija v resnici ni nič drugega kot leto 2020. 😊 Rada bi ga pričakala pripravljena in dobro opremljena za nepredvidljive okoliščine, situacije, v katerih bo treba zbrati moč in pogum, ter trenutke, ki bodo od mene terjali resnico in modro ravnanje. Če dobro pomislim, bom z oblačili in ostalimi nujnimi potrebščinami za fizično preživetje že kako, zato se tokrat osredotočam na oporo v duševnem in duhovnem smislu. V pomoč mi bo pogled na vse tisto, kar mi je dobro služilo doslej:

- * Ko se mi je doma ali na delu kdaj nabralo vsega preveč, je bilo lepo, ko sem dopustila, da je v meni delovala **nežnost**. Tako sem začutila, da sem tisti dan na koncu svojih moči, in sem lahko sama sebi dala dovoljenje, da česa ne dokončam, da kakšna stvar počaka na naslednji dan, da prosim za pomoč.
- * Ko so otroci kdaj prišli domov vsak s svojo jezico, skrbmi in slabo voljo, mi je včasih uspelo, da sem se nasmejela in jim namenila **sproščenost, igrivost** in kanček humorja. Na ta način dogodkom, ki so jih frustrirali, nisem pripisovala prevelike teže in se še sama zapletla v slabo voljo.
- * Pri vseh opravilih in tudi pri odnosih mi je pomagala **ustvarjalnost**. Vedenje, da nikoli nista mogoči le dve poti, ali prva ali druga, črna ali bela, zdaj ali nikoli, mi je dalo potrebno lahkost, da sem našla še tretji, četrti, peti in končno tisti pravi, moj način.
- * Ko sem se obremenjevala s tem, da otrokom ne posvečam zadosti pozornosti, me je pomirila **skromnost**. Tedaj sem lahko odložila skrbi, zadihala in bila preprosto zadovoljna, da lahko z njimi delim čisto vsakdanje trenutke, ko komu umivam zobe, pomagam pri izbiri oblačil, namenim poljubček in spodbuden nasmeh.
- * Ko sem čutila, da mi zmanjkuje moči, da sem prazna in vsega naveličana, sta mi pomagala **srečanje in pogovor**. Ob človeku, ki me je zmožeg preprosto poslušati, sem lahko znova našla sebe in svojo moč.
- * Pogovori z ljudmi so se izkazali za bolj osrečujoče, kadar mi je uspelo, da sem vključila **pozorno poslušanje**. Ko me je sogovornik iskreno zanimal in sem o tem, o čemer mi je pripovedoval, želela izvedeti še kakšno podrobnost, sva iz pogovora oba izšla zadovoljna.
- * Lahko rečem, da ima zame nadvse pomirjujoč učinek tudi **sprehod v naravi**, ki jo imamo prebivalci naše doline povsod okrog nas. Pod milim nebom lahko vsak dan znova izkusim milino in svobodo, zadiham svežino tistega dne s polnimi pljuči in se zavem, da so v tem veličastnem stvarstvu moje težave le – težavice.

To so stvari, ki v mojih kovčkih in potovalkah ne bodo zavzele veliko prostora, hkrati pa so tako bistvene, da brez njih ne bi zmogla niti dneva, kaj šele celega leta. In če se vrnem k igrici *pakiram kovčke* – z veseljem bi slišala, kaj boste spakirali vi, in se od vas česa novega naučila.

Srečno ... in srčno 2020!

OB PRAZNIKU OBČINE SODRAŽICA

Povzetek govora župana mag. Blaža Milavca na proslavi

FOTO: ŽIGA LOVŠIN, ARHIV OBČINE SODRAŽICA

Lepo je praznovati občinski praznik v tako imenitni družbi. Lepo se je veseliti z vami, ki ste si vzeli čas in s svojo navzočnostjo počastili praznik naše občine – Občine Sodražica. Zato vas vabim, da se mi pridružite na popotovanju po zgodbi o Sodražici.

Zgodbe navadno pripovedujejo o starih časih. Tudi mi začnimo tam: stari ljudje so govorili, da Sodražica stoji na treh stebrih. Čeprav res leži na kraškem svetu, kjer je podzemlje ravno tako čarobno in pestro kakor površje ali celo še bolj, vzemimo to bolj na simbolni ravni. Ravno v teh pravljičnih stebrih lahko vidimo tri pomembne datume iz davnih dni.

Prvi steber predstavlja 30. oktober 1751. Na ta dan je bilo zapečateneno pismo vladarice Marije Terezije, ki je vsebovalo dovoljenje Sodražici, da lahko uradno in zakonito prireja tržne dni. Te so Sodražani do tedaj organizirali že stoletja, sicer bolj na črno, kar je šlo še kako v nos sosednjima trgoma, Ribnici in Ložu. Sejemska dejavnost je ena izmed značilnosti, ki je Sodražico zaznamovala do nekaj desetletij nazaj. Danes se vrača s Tržnim dnem, ki ga prirejamo na začetku poletja, ravno v spomin na nekdanje bogato sejmsko dogajanje pri nas. Vrača pa se tudi kot praznik Občine Sodražica, kot je z odlokom določil občinski svet.

Sodražica je poleg sejmov znana kot zibelka suhe robe. S tem je povezan drugi pomembni zgodovinski dogodek, ki predstavlja drugi steber, to je 23. oktober 1492, ko je cesar Friderik III. izdal t. i. Krošnjarski patent. Izdelovanje in trženje suhe robe je našim prednikom kot dopolnitev skromnih možnosti kmetijske dejavnosti predstavljalo preživetje. A je sčasoma postalo poglavitna in najprepoznavnejša obrt, ki je iz golega rokodelstva prerasla v tradicijo in celo v umetnost. Ob njej so se in se še danes navdihujejo likovni, literarni, predvsem pa glasbeni ustvarjalci domače doline.

Sodražica je v principu stara dama. To poudarja tretji steber. Njena prva pisna omemba je datirana na 7. april leta Gospodovega 1220. Tedaj je namreč grof Engelbert Turjaški v še danes ohranjeni listini zapisal, da daje Sodražico v fevd trem gospodom iz Loža skupaj s pristavo na Vinicah v svojem ribniškem gospodstvu. Zato smo se odločili, da v času od letošnjega občinskega praznika do naslednjega obeležujemo 800-letnico prve pisne omembe Sodražice. Vendar Sodražica najverjetneje ni le od tedaj, saj je iz konteksta listine razumeti, da je tu že takrat obstajala bogata vas z grajsko pristavo. Iz imena Stojdražica lahko odkrivamo staroslovanski izvor, a najbrž le v imenu. Sodražica ima svoje korenine veliko dlje v starem veku, ne le iz rimskih, temveč tudi starejših časov. O tem priča sicer skromna, a vendarle pomembna arheologija, še bolj pa krajevne bajke, miti in legende.

O teh treh stebrih, na katerih temelji Sodražica, in še o številnih drugih, ki jo podpirajo, bo mogoče brati v knjigi, ki bo torej pripovedovala o zgodovini naših krajev, slavni listini grofov Turjaških ter nadaljnjem zgodovinskem razvoju in današnji podobi Sodražice ter drugih naših krajev. Verjamem, da knjiga Sodraških 800 ne bo le zanimivo branje, ampak tudi posebno darilo ob visokem jubileju, ki bo kot pomemben dokument preteklosti in sedanjosti ostalo za prihodnost.

Če smo se v svojem popotovanju v prvem delu ozrli na stebre, ki simbolizirajo preteklost, se ozrimo še na ploščad, na kateri stoji Sodražica in ki naj predstavlja sedanjost. Na tej plošči vrvi življenje. Zato se Sodražica najprej veseli tega življenja, predvsem začetka. Veseli se torej novih rojstev, katerih število po dolgem času počasi, a bolj ali manj stabilno raste. Žal se mora Sodražica tudi poslavljati – od nas se poslavljajo naši občani. Tudi v občinskem svetu smo se pred krat-

kim poslovili od kolega – svetnika Boruta Trohe. Kakor se veselimo vsakega novorojenčka, tako žalujemo za vsakim pokojnim. Tudi to je del življenja, kot je del življenja otroški vrvež. V vrtcu in šoli se vedno znova veselijo novih otrok, ki so jeseni prvič stopili skozi duri učenosti. Ob tem nam ostajajo lepi spomini odhajajoče generacije, ki je spomladu zaključila šolanje doma in se že spoprijema z izzivi srednješolskega izobraževanja.

Sodražica so danes študenti in drugi mladi, na katerih slonijo pričakovanja prihajajočih časov. Naši mladi obetajo, saj se resno pripravljajo na odgovornosti, ki jih čakajo. A se ob tem, kljub obveznostim, uspejo zbrati in pripraviti marsikatero zanimivo in šegavo. Tu so naši upokojenci, ki so svoj dolg že odslužili, a se še vedno čutijo dolžne naši družbi. Oni poskrbijo za mnoge dogodke pri nas, ki jih znajo popestruti z lepo pesmijo ali s hudomušno igrico. Predvsem pa skrbijo za najstarejše vrstnike. Tu so tudi prostovoljci karitativnih dejavnosti in v drugih društvih in organizacijah delujoči, ki s svojim delom bogatijo socialno in družbeno sliko Sodražice. Posebej so zanimivi gasilci, ki poleg osnovnega poslanstva – vedno se zavzeto pripravljajo in še bolj zavzeto pomagajo, ko gre zares – znajo poskrbeti tudi za dobro razpoloženje v svojih okoljih.

V Sodražici se je vedno – in se tudi danes – rado pelo in igralo. Sodražica je znana po dobri glasbi in uspešnih glasbenikih na različnih področjih. Tudi v športu so Sodražani aktivni in ponekod dosegajo ne le dobre, ampak vrhunske rezultate. Vse to in vsi ti posamezniki, skupine in organizacije sestavljajo mozaik Sodražice danes. Oni so danes Sodražica, ki se jo omenja že vsaj 800 let. Poleg njih jo predstavljajo tudi mnogi drugi, ki mogoče niso tako izstopajoči, a s poštenim delom in skrbjo za svoje najbližje ali s prevzemanjem odgovornosti na drugih, npr. podjetniških področjih, dopolnjujejo našo mozaično sliko. Nekaterim izmed njih se želimo ta večer posebej zahvaliti in jih povzdigniti. To so dobitniki priznanj in nagrade, ki skupaj z dobitniki preteklih let predstavljajo svetel in dragocen del sodraške zgodbe.

A tu je tudi občina – Občina Sodražica. Njeno poslanstvo je skrb za človeka – svoje občane s svojimi potrebami in pričakovanji. To je naša naloga, ki pa se v konkretnih primerih različno odlikava. Vseh potreb in še manj želja ni mogoče zadovoljiti in uresničiti, vsaj ne povsem in ne takoj, ker nimamo čarobne paličice, se pa trudimo slediti dejanskim potrebam ljudi in ustvarjati pogoje za razvoj in rast. Poleg zagotavljanja zakonsko določenih obveznosti s področja vzgoje in izobraževanja oz. osnovnega šolstva, primarnega zdravstva, sociale, omejenega vplivanja na gospodarske pogoje, vzpodbujanja in podpiranja športnega, kulturnega, humanitarnega, medgeneracijskega, turističnega in drugega družbenega življenja pri nas ter zagotavljanja pogojev za osnovno protipožarno in pred drugimi nesrečami zagotavljajočo varnost, smo se letos spoprijemali s številnimi drugimi izzivi, ki jih pred nas postavlja sodobni čas.

Najprej je tu razvojni moment, ki pri nas predstavlja vsaj pol pozornosti občine in prav tako polovico sredstev. Zaključevanje medobčinskega projekta Oskrba s pitno vodo SORIKO, ki že nekaj let jemlje osrednjo pozornost, je bilo na prvem mestu. Čeprav je za letos ostalo nekoliko manj del kot v preteklih letih, pa predstavlja finančno breme skoraj enakovreden delež, saj se sproščajo zadržana sredstva in poplačila. Skupaj bo s tem projektom na območju naše občine investiranih preko 5 mio evrov sredstev od skupno 25 mio, kolikor znaša vrednost celotne investicije. Od tega 87 % predstavlja pridobljena evropska in državna sredstva. Z investicijo več kot deset kilometrov dolgega novega vodovodnega omrežja, treh na novo zgrajenih vodohranov in osrednje moderne čistilne vodarne se sedaj lahko omogoči javni vodovod preko 90 % prebivalcem naše občine (prej nekaj več kot 70 %). Tako potekajo priključevanja kar šestih vasi, ki s tem projektom dobivajo ustrezno kakovostno in količinsko zadostno javno vodooskrbo. V prvi polovici leta smo uspeli izvesti več kot dvesto tisoč vredno naložbo v agromelioracijo na komasacijskem območju Gore, kjer smo sanirali 110 ha kmetijskih zemljišč in zgradili pretežno povsem novo mrežo poti v skupni dolžini več kot sedem kilometrov. V Sodražici smo obnovili ali na novo zgradili nekaj odsekov kanalizacije ter postavili novo javno razsvetlavo na Pesku in v Jelovcu. Obnovili oz. modernizirali smo nekaj manjših odsekov lokalnih cest oz. poti. Malo bolj obsežna obnovitvena dela so se izvedla tudi v prostorih šole in vrtca, zlasti preureditev kuhinje in nove igralnice, potem ko smo odprli že deseti oddelček vrtca, kar je še enkrat več kot pred dobrim desetletjem. Po lanski uspešno zaključeni investiciji v daljinsko ogrevanje z lesno biomaso smo letos na področju obnovljivih virov energije dodali še prve električne polnilnice. Večina prebivalstva pa je z zadovoljstvom sprejela delovanje bencinskega servisa Logo v Sodražici.

To je le nekaj pomembnejših poudarkov s področja investicij, aktivni smo bili tudi na drugih področjih. Med njimi naj omenim predvsem pristop občine k projektu Prostofer, ki ga vodi zavod Zlata mreža. S tem projektom bomo s pomočjo prostovoljcev omogočili prevoz starejšim občanom, ki si ne morejo zagotoviti vožnje za najnujnejša opravila, kot so obisk zdravnika, občinskih ali državnih uradov, trgovine in podobno. Čeprav ne gre za velik krog upravičencev, predstavlja projekt za nas socialni in organizacijski izziv. S podporo zavoda Zlata mreža, donatorja vozila Franca Vesela ter presenetljivo lepim odzivom prostovoljcev iz vrst mlajših upokojencev bo lahko tudi Občina Sodražica zagotovila tej skupini svojih prebivalcev malo boljše in prijaznejše življenje, ki ga velikokrat ravno take malenkosti delajo še kako stresnega.

Občina Sodražica gleda tudi naprej, zato je letos pomemben del aktivnosti usmerila v pripravo projektov in programov za prihodnje. S plošče, ki sloni na mitskih stebrih, se pogled usmerja tudi v jutrišnji dan, ki ga že naznanja zarja onstran Strmice. Veliko časa in truda vlagamo letos v pripravo novih investicijskih projektov: velik zalogaj bo projekt Obnova ceste skozi Žimarice. Z državo sodelujemo in jo

vzpodbujamo tudi pri projektu kolesarskih poti in obnovi še drugih cestnih odsekov. Prav tako sami načrtujemo obnovo več javnih objektov in nekaterih občinskih cest ter manjših odsekov. Pripravljamo se tudi na druge občinske infrastrukturne projekte, kot je npr. obnova vodovoda v Zamostcu. Iščejo ustrezne rešitve za razvoj občine tudi na določenih gospodarskih področjih, ki še niso primerno razvita ali pa celo nazadujejo oz. izumirajo. Tu naj poleg kmetijstva in turizma izpostavimo rokodelstvo, zlasti suhorobarstvo. Marsikje smo uspešno izpeljali načrtovani program. Seveda čisto na vseh področjih žal nismo bili tako uspešni, kot smo predvidevali, kar nas čaka kot dolg v prihodnje. A se skupaj z vami, drage občanke in občani, veselimo vsake, še tako majhne pridobitve. Za vse nevedčnosti in nesporazume, ki smo vam jih povzročili s svojo dejavnostjo in odločitvami, se iskreno opravičujemo. Po drugi strani tudi mi pričakujemo razumevanje. To, kar Občina počne, počne za ljudi. In kakor doma, ko se kar koli ureja, ne gre mimo posegov v ustaljeni ritem življenja, se tudi pri tovrstnih delih žal mora posegati v vaša življenja, npr. z odmerami parcel, zaporami cest, zamudami napovedanih del, prekopavanji dvorišč. A ko je večina projektov zaključenih, vendarle nastopi zadovoljstvo, da je bilo nekaj narejenega v dobro ljudi. Zato upam, da bodo tudi v prihodnjih letih razmere tako ugodne, da bomo uspeli izvesti pretežni del načrtovanega. Kakor delaven človek dela napake, tako tudi tisti, ki sanja, vidi več in dalj od resničnega in zmožnega. Sodražica in mi z njo moramo sanjati in gledati tudi čez in onstran. To je namreč porok živosti in življenjskih moči. Takšno zavedanje je reševalo naše prednike v bistveno bolj težkih časih, da so obstali in preživeli. To je in mora ostati tudi naša prihodnost, za katero si želimo, da bi bila lepša in boljša. Žal ne bo tudi v prihodnje vse samo pozitivno, kakor tudi v preteklosti ni bilo zgolj težko in sivo. Naš izziv je, da ohranimo prihodnjim rodovom možnosti, predvsem pa ustvarimo zglede, da se bodo lahko sami čim bolj uspešno spoprijemali s svojimi težavami. Nič ni narobe, če se na koncu še enkrat ozremo nazaj. Na tiste tri stebre, zlasti na najstarejšega izmed njih.

Še prej pa: danes je dan suverenosti – suverenosti slovenske države in slovenskega naroda. To je spomin na trenutek, ko je po dohodu jugoslovanske armade pred 28 leti na slovenskih tleh ostal le naš vojak.

Spoštovane občanke in občani, ob občinskem prazniku, ki ga bomo praznovali čez nekaj dni, to je v sredo, 30. oktobra, voščim lepo praznovanje, dobitnikom priznanj in nagrade pa čestitam za vse, kar so s svojim delom in prizadevanji dosegli za našo Sodražico.

Sedaj pa mi, spoštovane gospe in gospodje, občanke in občani, dovolite, da slovesno razglasim vstop v jubilejno leto – 800-letnico prve pisne omembe Sodražice. To naj bo praznični čas, ko smo lahko veseli in ponosni nase in našo Sodražico, na vsak kraj posebej in vsakega izmed nas. To naj bo tudi dragoceni čas, ki je namenjen razmisleku za nazaj in idejam za naprej. Vstopimo radostni in preživimo ga slovesno. Vse za Sodražico, mojo Sodraž'co!

Ob prazniku samostojnosti in enotnosti voščim vsem Slovenkam in Slovencem ter državljanom in državljanom Republike Slovenije in vam želim, da Slovenijo čutite in doživljate kot svojo domovino, kjer se počutite resnično doma.

Župan Blaž Milavec

ŽUPANOVA NOVOLETNA POSLANICA

Drage občanke, cenjeni občani,

leto 2019 se zaključuje in prihaja leto 2020. Za nas bo to leto jubilejno. Že z občinskim praznikom konec oktobra smo namreč začeli praznovati 800-letnico prve pisne omembe Sodražice. Prav je, da se spomnimo svojih korenin in preteklosti. Kakor je prav tudi, da v tej luči pogledamo na sedanost in se ozremo v prihodnost. Izkoristimo ta čas za premislek o nas in naših krajih, o naših ljudeh in skupnosti. Spominjanje včerajšnjega dne namreč gradi zavedanje današnjega in pričakovanje jutrišnjega. Tudi hiše ni mogoče graditi brez znanj in izkušenj iz preteklosti ter dobre vizije prihodnosti. V letu 2020 pa se ne bomo spominjali le 800-letnice, ampak tudi nekaterih drugih obletic, a o vsem tem sproti, skozi vse leto.

Preden vstopimo v novo leto, je tu še vedno leto 2019. Tudi to leto je bilo jubilejno, zlasti za Občino Sodražica. Ta namreč deluje že dvajset let. Potem ko je bila po štiridesetih letih ponovno ustanovljena leta 1998, je z delovanjem začela z novim letom 1999. Takrat se je večina občanov in občanov, ki so se udeležili referendumu, odločila za samostojno občino. Danes, po dvajsetih letih, lahko ocenjujemo pravilnost takratne odločitve. Objektivni pogled na izbrane kazalnike kaže, da se Sodražica kot samostojna občina razvija bolj kot območja, ki to niso. Pomemben napredek je bil dosežen v razvoju lokalne javne infrastrukture¹ ter družbenega življenja. Na splošno je dobra tudi socialna in ekonomska slika. Na področju demografije je stanje stabilno, saj se že vrsto let nadaljuje rahlo pozitivna rast. Na nekaterih manj uspešnih področjih pa je samostojna občina vsaj omilila ali nekoliko upočasnila negativne trende. Ocena, ki temelji na objektivnih dejstvih, je zelo pomembna, a pomemben je tudi občutek prebivalstva. Glede na lani izvedeno anketo časnika Eko dežela² je večina sodelujočih prebivalcev z občino vendarle zadovoljnih. Tako izraženo zadovoljstvo je dobra popotnica za naprej. Obenem je kazalnik, da so prizadevanja in delo občine bila opažena in po večini usmerjena na prava področja, kjer tudi ljudje čutijo potrebo in imajo svoje interese. Takšna ocena je tudi v skladu s pričakovanji vseh, ki smo odgovorni za usodo te skupnosti. Temeljno usmeritev delovanja in razvoja naše občine smo namreč vseskozi videli in vodili v smeri izvajanja poglobljenih nalog, ki jih predstavljajo lokalne javne službe, ter v izgradnji osnovne lokalne infrastrukture. Zavedali smo se, da le tako lahko dolgoročno postavimo dovolj kakovostne temelje in s tem tudi pogoje za normalno življenje, delo in razvoj večine naših občanov. Nismo se osredotočali na izredne želje in potrebe, razen na nekaj zelo utemeljenih, ampak smo skušali uresničevati tisto, kar je nujno in dobro za čim več ljudi, če ni mogoče za vse. Ob strani smo puščali zadeve, ki niso v ožjem krogu pristojnosti občine. Iz tega razloga smo bili tudi največkrat tarča kritik, a je bilo to žal potrebno, da smo lahko osredotočali delo in sredstva na ponujene priložnosti³.

Časi se spreminjajo, zato se spreminja tudi dosednji pogled. Danes si želimo tudi na Občini dejavneje pristopati in se vključevati v reševanje razvojnih in drugih težav, ki zadevajo in bremenijo naše ljudi. Pri vsem tem smo žal še vedno tako finančno kakor tudi funkcionalno (kadrovske, organizacijske, kompetenčne) omejeni. A ob razumevanju pomena lokalne samouprave se bo tudi na tem področju vloga naše in drugih občin še krepila in nadgrajevala, če le ne bo radikalnejših političnih odločitev, ki bi sistem postavile na glavo.

Občina Sodražica, lahko rečem, uspešno zaključuje ne le leto 2019, ampak celo desetletje in tudi svojih prvih dvajset let. Več o tem, kako sam vidim sliko odhajajočega leta in pogled na Sodražico ob začetku praznovanja 800-letnice prve pisne omembe z nekaterimi načrti za prihodnost, je napisano v povzetku govora za letošnji občinski praznik. V naslednjih letih na podlagi dvoletnega proračuna (za leti 2020 in 2021) kljub manj razpoložljivim sredstvom za razvoj-

Vesele in blagoslovljene božične praznike ter srečno in uspešno leto 2020 Vam želi

župan Blaž Milavec s sodelavci

ne programe nadaljujemo z nekaj večjimi investicijskimi projekti, ki jih načrtujemo izvesti s pomočjo evropskega in državnega denarja, saj daleč presega občinske finančne zmožnosti. Še večje načrte imamo za prihodnje, ko naj bi bilo ponovno nekoliko več možnosti pridobiti tudi evropska podpora sredstva. Uspehi, razvoj in vse, kar je bilo dobrega narejeno, ter načrti in vizije za prihodnost niso delo enega ali nekaj ljudi. To je rezultat skupnega dela, truda in prizadevanj mnogih. V preteklosti in sedanosti. Zato je zaključek leta priložnost, da v imenu občine in v svojem imenu izrečem zahvalo predvsem vam, spoštovane občanke in občani. Občina s(m)o ljudje, njene občanke in občani. Obstaja zaradi vas in je namenjena vam. To je bistvo njenega poslanstva, zato sta medsebojno razumevanje in sodelovanje vseh nas ključnega pomena. Iz tega naj izhajata tudi priznanje in hvaležnost. Posebej se želim zahvaliti izvoljenim članicam in članom občinskega sveta ter članicam in članom vseh drugih občinskih organov za korektno delo in konstruktiven odnos. Zahvaljujem se vsem zaposlenim in vodstvom ne le na občini, ampak v vseh občinskih in medobčinskih zavodih in podjetjih, ki opravljate pomembno delo za naše ljudi. Prav tako hvala vsem zaposlenim iz državnih ali drugih javnih ustanov ter organizacijam za dobro sodelovanje in pomoč. Hvala tudi vsem iz nevladnih organizacij in ustanov, ki delujejo na humanitarnem oz. socialnem, verskem ali kulturnem ter na gospodarskem področju. Velika zahvala gre vsem prostovoljcem v različnih društvih, klubih in skupinah, ki s svojim delom bogatite našo skupnost in življenje v njej delate lepše in prijaznejše. Skratka vsem, ki ste na kakršen koli način naredili kaj dobrega za kogar koli izmed nas oz. za dobro naše občine: iskrena hvala.

Ob vstopu v novo leto se Občina Sodražica odloča tudi o pomembnem vprašanju, ki se tiče njene istovetnosti. Sodražica ima namreč grb in zastavo, ki kot mnogi drugi ob ustanovitvi nista bila pripravljena v skladu s pravili heraldične stroke. Po večini so občine svoje simbole tekom let že popravile in uskladile s pravili stroke. Pri nas do sedaj to vprašanje ni bilo prioritarno. Mogoče pa sta pobuda, ki je bila dana v občinskem svetu, in visoki jubilej priložnost, da naredimo tudi ta korak; ne bomo izbrali čisto novih simbolov, ampak korigirali obstoječe v nekoliko drugačno, tudi strokovno pravilno podobo. Ne glede na to je najpomembnejše, da v novo leto vstopimo in ga čez leto dni tudi zapustimo še boljši in uspešnejši ter povezani kot skupnost. Zato v letu 2020 vsem želim uspeh, veliko zdravja in osebnega zadovoljstva, naši občini pa veliko uspeha pri opravljanju nalog in izzivov, ki se bodo postavljali pred njena vrata.

Blaž Milavec, vaš župan
V Sodražici, decembra 2019

¹ Občina Sodražica je v zadnjem desetletju naredila opazen razvojni korak na področju opremljenosti z določeno lokalno javno infrastrukturo po podatkih MF RS glede na skok vrednosti kazalnika opremljenosti prebivalstva z javno infrastrukturo: www.mf.gov.si.

² Občina Sodražica je v raziskavi revije Eko dežela o zadovoljstvu prebivalcev z različnimi področji življenja v občini dosegla tretje mesto med manjšimi občinami (v močni konkurenci občin do 10.000 prebivalcev) za leto 2018: Eko dežela: Naj občina 2018, 2018, str. 10–19.

³ Občina Sodražica se je uvrstila med prvo desetino med občinami, ki so v odhajajočem desetletju prejele največ evropskih sredstev na prebivalca (MF in več drugih virov).

DELO OBČINSKEGA SVETA

PIŠE: DARJA VETRIH

Občinski svet na obisku v Zapotoku

V četrtek, 17. oktobra, je v Gasilskem domu Zapotok potekalo srečanje Občinskega sveta Občine Sodražica, župana, predstavnikov občinske uprave in članov vaških odborov Vinice in Zapotok ter vodstva PGD Vinice - Zapotok. Pridružila sta se jim tudi predstavnika Hydrovoda iz Kočevja, Rado Devjak in Dušan Justin, saj je bila osrednja tema zaključevanje projekta Oskrba s pitno vodo SORIKO in priključevanje gospodinjstev iz Zapotoka in Vinic na novi javni vodovod. Člani vaških odborov so izpostavili težave teh vasi in postavili vprašanja, ki so se nanašala na omenjeni projekt in tudi na drugo, predvsem s področja komunale oz. urejanja cest. Vodstvo PGD je ob tej priložnosti seznanilo občinsko vodstvo s potrebo po novem vozilu, ki naj bi ga skupaj s podporo Občine pridobili najkasneje do 100-letnice društva, ki bo leta 2023. Predstavniki obeh vasi so po konstruktivni razpravi dobili po večini pozitivne odgovore od Hydrovoda ter Občine glede reševanja najpomembnejših vprašanj, ob tem pa izrazili zadovoljstvo ob uspešnem zaključku projekta SORIKO in pomembni pridobitvi – vodovodu za te vasi.

Za nujne sklepe izpeljana 1. dopisna seja

Prva dopisna seja Občinskega sveta Občine Sodražica, ki je bila zaključena 21. oktobra, je bila sklicana zaradi sprejema sklepov, ki so potrebni za izvedbo nadomestnih volitev v volilni enoti 7. Svetniki so tako na dopisni seji sprejeli Sklep o delni povrnitvi stroškov volilne kampanje za nadomestne volitve v Občinski svet Občine Sodražica, Sklep o merilih za določitev višine nadomestila članom volilnih organov Občine Sodražica ter Sklep o imenovanju nadomestnega člana Občinske volilne komisije Občine Sodražica. Prav tako so na seji podali soglasje k imenovanju Andreja Lampeta na mesto direktorja Zdravstvenega doma dr. Janeza Oražma Ribnica za obdobje štirih let ter sprejeli popravek sklepa o cenah storitve pomoč družini na domu.

7. redna seja v znamenju obravnave finančnih dokumentov

Občinski svet Občine Sodražica je v četrtek, 21. novembra 2019, zasedal na 7. redni seji.

Župan je svetnikom na seji obširno obrazložil rebalans proračuna za leto 2019 in predloga proračunov Občine Sodražica za leti 2020 in 2021.

Rebalans proračuna se od veljavnega proračuna razlikuje le v manjšem obsegu in znaša 2.827.419 evrov. Razlogi za rebalans proračuna za leto 2019 izhajajo iz malo manjše realizacije predvsem davčnih prihodkov ter nekaterih drugih vrst prihodkov ter višjih zlasti transfernih odhodkov (višje cene storitev javnih vodov, dodatni oddelek vrtca, širitve storitve pomoč na domu). Zaradi navedenega rebalans predvideva uskladitev proračunskih bilanc oz. izravnave proračuna z manjšo porabo na investicijskem področju. Kljub temu je realizacija pri najpomembnejših investicijskih projektih v skladu z načrtovanim obsegom, le nekaj manjših projektov se prestavlja v naslednja proračunska obdobja.

V letu 2020 se načrtuje prihodke proračuna v višini 2.582.220 evrov, za leto 2021 pa v višini 2.349.194 evrov. Med novimi razvojnimi projekti izpostavimo le najpomembnejše in-

vesticije, kot je npr. obnova regionalne ceste Žimarice, kjer poleg državnih sredstev za samo cesto Občina sočasno pristopa k ureditvi pločnika in javne razsvetljave. Skupaj naj bi projekt znašal dobra 2,5 mio evrov. Načrtuje se tudi obnova vodovoda v Zamostcu, izvedba projekta Rokodelska zadruga ter v letu 2020 izdaja obsežne monografije ob 800-letnici prve pisne omembe Sodražice. Poleg tega se načrtuje tudi obnova oz. ureditev posameznih cest, obnova oz. investicijsko vzdrževanje nekaterih javnih objektov in druge infrastrukture. Župan je občinskemu svetu obširno predstavil izhodišča in usmeritve, ki so narekovali pripravo proračunov za naslednji leti, zlasti na področju pričakovanih prilivov ter načrtovane porabe. Glede na napovedi o umirjanju gospodarske rasti ter rasti stroškov dela se morata temu prilagoditi tudi načrtovana proračuna. Ne glede na to so v razvojni del proračuna vključeni najpomembnejši projekti, ki jih je treba izvesti in ki imajo tudi predvidene zaprte finančne konstrukcije. Kljub predlogoma nižjih proračunov za leti 2020 in 2021, kot so bili proračuni zadnjih nekaj let, je župan opozoril, da sta tudi predlagana proračuna razvojno naravnana, saj med drugim omogočata tudi izvedbo pomembnega in obširnega projekta (obnova državne ceste in ureditev pločnikov v naselju Žimarice), katerega nosilec je država, Občina pa je partner. Zaradi tega se večji del investiranih sredstev na našem območju ne izkazuje v občinskem, ampak v državnem proračunu. Svetniki so soglasno podprli predloga proračunov za leti 2020 in 2021 ter sprejeli sklep, da sta ustrezna za javno razpravo. Sprejem obeh proračunov je načrtovan v letošnjem decembru.

Svetniki so v 1. obravnavi podprli spremembe in dopolnitve Odloka o nadomestilu za uporabo stavbnih zemljišč, ki, glede na to, da je na območju naše občine višina nadomestila dejansko nižja kot v okoliških občinah, predvideva dvig višine nadomestila na celotnem območju občine, ob tem pa določa posebno višino nadomestila za tiste vrste dejavnosti, ki bolj obremenjujejo okolje ter slabšajo kakovost bivanja v okolju. S tem naj bi se dal tudi signal potencialnim investitorjem, kakšno dejavnost si želimo v našem okolju in kakšne si ne.

Svetniki so nadalje soglašali, da se začne postopek sprememb in dopolnitev Odloka o istovetnostnih simbolih Občine Sodražica, s katerim naj bi se tako grb kot zastava občine Sodražica uskladila s heraldičnimi pravili. Predhodno je bila v ta namen ustanovljena komisija, ki je, tudi na podlagi strokovnega mnenja, podrobneje preučila upravičenost sprememb in z ugotovitvami seznanila člane občinskega sveta. Končna odločitev bo sprejeta po javni obravnavi, kjer se bo obravnavala tudi možnost občinske himne.

Svetniki so nadalje na podlagi predloga Komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja soglašali, da se za predstavnika javnosti v senatih za reševanje pritožb zoper delo policistov predlaga dosedanji član senata, Metoda Puclja, ki je s ponovno kandidaturo soglašal. Predstavnike javnosti v senat imenuje Minister za notranje zadeve.

Svetniki so sprejeli tudi sklep o pridobivanju in razpolaganju z nepremičnim premoženjem ter obravnavali kar osem zadev s premoženjskopravnega področja, ki jih je predlagala Komisija za vodenje in nadzor postopka razpolaganja s stvarnim premoženjem.

PROSTOFER PRIČEL Z DELOVANJEM

PIŠE IN FOTOGRAFIRA: DARJA VETRIH

Občina Sodražica je septembra podpisala pogodbo z zavodom Zlata mreža o pristopu k projektu Prostofer, 8. novembra je Miha Bogataj iz zavoda Zlata mreža izvedel prvo usposabljanje prostovoljcev – šoferjev, ki so se prijavi, da sodelujejo kot šoferji (vozniki) v tem projektu. Istega dne je nato sledil slovesen prevzem vozila, ki ga je občini doniral domačin Franc Vesel. S tem smo tudi uradno obeležili pričetek projekta oz. programa Prostofer v občini Sodražica.

Klicni center, kjer se občani lahko dogovorijo za prevoz, je pričel za potrebe Občine Sodražica delovati 11. novembra, v petek 22. novembra pa je prvo vožnjo v okviru projekta opravil prostovoljni šofer Milan Arko.

Občina Sodražica se ob tej priložnosti zahvaljuje vsem enajstim prostovoljnim šoferjem, ki so do sedaj izrazili pripravljenost za pomoč pri prevozih. Prav tako se zahvaljuje Francu Veselu za podarjeno vozilo.

Komu je namenjen PROSTOFER?

Prostofer je namenjen vsem tistim starejšim, ki ne vozijo sami, nimajo sorodnikov in imajo nizke mesečne dohodke ter slabše povezave z javnimi prevoznimi sredstvi. Omogoča jim lažjo dostopnost do zdravniške oskrbe, brezplačne prevoze do javnih ustanov, trgovinskih centrov ipd.

MILAN ARKO: PROSTOFER – PROSTOVOLJNI ŠOFER

ZAPISALA: CVETKA VESEL, FOTO: BLAŽ KOVAČIČ

Milan, zakaj si se odločil postati prostovoljni šofer?

K projektu Prostofer sem z veseljem pristopil. Rad pomagam ljudem, še posebej tistim, ki so osamljeni in potrebni pomoči. Zdaj ko sem upokojen in imam več časa, je to še lažje. Vse pohvale pobudnikom projekta v naši občini.

Ti si opravil tudi prvo uradno vožnjo z vozilom Prostofer, kajne?

Tako je, s klicnega centra so me poklicali, ali lahko v petek, 22. novembra, odpeljem gospo iz vasi Kotel k zdravniku. Z veseljem sem se odzval. Takrat sem tudi prvič preizkusil vozilo, namenjeno za tovrstne prevoze. Vozniški izpit imam že 50 let, izkušenj dovolj, tako da mi vožnja ne predstavlja problema, tudi avto je udoben in dobro odziven. Gospo, ki živi sama in nima lastnega prevoza, sem ob dogovorjeni uri prišel iskat v vas na skrajnem robu naše občine. Odpeljal sem jo k zdravniku v Sodražico in nato še v Zdravstveni dom Ribnica. Vožnja nazaj je minila ob prijetnem klepetu in glede na odziv sopotnice domnevam, da je bila s prevozom zadovoljna. Zadovoljen sem tudi jaz, zato pozivam vse občane: pomagajmo ljudem v stiski, kolikor pač zmoremo.

Kako deluje PROSTOFER?

Uporabnik, ki potrebuje prevoz, pokliče na brezplačno številko. V komunikacijskem centru nato zabeležijo njegove podatke in lokacijo prevoza. Po prijavi prevoza klicni center obvesti prostovoljnega voznika o prevozu in to sporoči uporabniku, za katerega se opravi prevoz. Vozilo je zagotovljeno s strani občine, prav tako je poskrbljeno za zavarovanje tako voznika kot tudi sopotnikov.

Starejši, ki potrebujete prevoz do zdravniške oskrbe, javnih ustanov ipd., pa nimate drugih možnosti prevoza, lahko torej pokličete na brezplačno številko 080 10 10 ter se dogovorite za datum in uro prevoza. Za prevoz bodo v okviru organizacije zavoda Zlata mreža poskrbeli prostovoljni šoferji z območja naše občine.

Prvih 11 prostovoljnih šoferjev

RAZSTAVA »KONEC JE VÉLIKE VOJNE«

PIŠETA: MARINA GRADIŠNIK, PETRA MARN

14. novembra 2019 je v avli OŠ Sodražica potekala otvoritev razstave z naslovom Konec je vélike vojne. Muzej Ribnica je ob pomoči Muzejskega društva Ribnica ter arhivov posameznikov ob 100-letnici konca 1. svetovne vojne pripravil razstavo, ki je zamišljena kot večplastna zgodba, saj predstavi življenje doma, bojišča, osebne zgodbe, spominska obeležja ter zvočno podlago, ki vključuje vse elemente vojne (fantovsko petje, zvoki z bojišč, misli ...).

Razstavo, ki jo je otvoril župan Občine Sodražica Blaž Milavec, je predstavila kustosinja in vodja projekta Marina Gradišnik, prisotne pa je nagovorila tudi direktorica Rokodelskega centra Ribnica Polona Rigler Grm. Program otvoritve so popestrili učenci OŠ Sodražica, in sicer Iza Levstek, Tine Arko ter Tilen Adamič.

Vodja projekta in razstave Marina Gradišnik je predstavila projekt, ki traja že eno leto, v tem času je bila postavljena pregledna razstava v Ribnici in priložnostni razstavi v Loškem Potoku in Sodražici, izšel je tudi obsežen katalog. Razstava v Sodražici je pripravljena s posebnim poudarkom na lokalnem okolju. Na panojih je poleg splošnih podatkov izpostavljena osebna zgodba očeta Matija in sina Franceta Šega iz Ravnega dola. Oče Matija je bil k vojakom vpoklican konec leta 1915 in od takrat do konca vojne si je redno dopisoval s sinom, ki je študiral za duhovnika in je bil zato za čas študija oproščen služenja vojaškega roka. V družinskem arhivu je ohranjenih 130 pisem in kartic, ki jih je oče pisal sinu, zadnje je poslal en teden po koncu vojne iz Ravnega Dola.

Za proučevanje tega obdobja v Sodražici je zelo zanimivo tudi branje časopisa Iz naše doline, ki ga je v tridesetih letih 20. stoletja izdajal podmladka Rdečega križa iz Sodražice. V njem so učenci zbrali takrat še zelo žive pripovedi iz časa prve svetovne vojne, ki so danes izjemno dragoceno branje. Del teh zgodb je vključenih v razstavo, posebno poglavje pa jim je posvečeno tudi v katalogu, ki je izšel ob razstavi.

Razstava je bila na ogled v avli šole do 2. decembra, vendar bo kljub temu, da ne bo več na ogled javnosti, ostala v Sodražici na šoli kot učni pripomoček pri spoznavanju svojega okolja v različnih zgodovinskih obdobjih.

KRIZA VODENJA VLADE

PIŠE: JOŽE TANKO, POSLANEC SDS, PODPREDESEDNIK DZ

Razpoke v vladni ekipi so čedalje večje. Ni jih povzročila samo pompozna naznanitev poslancev Levice, da ne bodo več zagotavljali glasovalne podpore vladi, čedalje bolj vidna in večja postajajo tudi nesoglasja med preostalimi strankami koalicije.

To je dobro vidno predvsem na kadrovskem področju. V zadnjih mesecih so se zamenjale uprave v najpomembnejših upravljalcih državnega premoženja – v SDH, v Telekomu se bo v dveh mesecih že drugič spremenilo vodstvo, čez noč je padlo vodstvo Petrola. Klani vladnih strank se obdelujejo preko svojih medijev, predsednik vlade Šarčec pa se dela nevednega in neobveščena.

Predsednik vlade že dlje časa v svoji ministrski ekipi nima tudi ministra, ki bi se ukvarjal s črpanjem evropskih sredstev. V petih letih smo počrpali samo nekaj več kot 800 mio evrov nepovratnih razvojnih sredstev, na računih v Bruslju jih je na razpolago še 2,1 mrd evrov, časa pa je samo še dve leti. To je znak, da vladni sistem ne deluje. A kako naj deluje, če vladne stranke niso sposobne niti nadomestiti odstopljenega ministra Purića. To kaže, da je kadrovski bazen te koalicije že precej prazen, da ni več voljnih, ki bi želeli prevzeti ministrsko funkcijo. Še posebej pri SAB, ki ji ta resor pripada.

In medtem ko denar leži neporabljen na računih v Bruslju, vlada zavrača številne zakone, ki jih vlagamo poslanci SDS in s katerimi predlagamo izboljšave na mnogih področjih, od cest do davčnih in socialnih politik. Bolj ali manj vsakič se vlada v svojem stališču izgovarja na pomanjkanje denarja, da viri niso zagotovljeni. Razumi, kdor more. Je pa res, da se bruseljski denar zaradi nadzora precej težje pere kot tisti, ki ga vlada preko davkov, prispevkov in drugih dajatev potegne iz naših žepov.

Preiskovalni in sodni organi, del njih je podrejen vladi, le stežka sprožijo kakšen kazenski proces. Če pa ga, pa se za tiste, za katere se iz aviona vidi, da so storili huda kazniva dejanja v bankah, gospodarstvu, zdravstvu in drugod, ti procesi praviloma zmagovito končajo.

SVOBODA, DEMOKRACIJA IN ZAPUŠČINA LETA 1989

PIŠE: LJUDMILA NOVAK, POSLANKA EVROPSKEGA PARLAMENTA

Novembra je minilo že 30 let od padca berlinskega zidu. Dogodki prelomnega 9. novembra 1989, ki so pripeljali do propada železne zavese, veljajo za enega največjih dosežkov moderne evropske zgodovine. Temeljni vrednoti tedanjega obdobja pa sta zagotovo demokracija in svoboda. Padec berlinskega zidu je bil začetek konca avtoritarnih režimov, katerega del je bila tedaj tudi Slovenija. Dogodki v Berlinu so namreč dali izjemen pospešek procesu demokratizacije na Balkanu, ki je posledično pripeljal do klavnega propada socialistične Jugoslavije.

Našo skupno prihodnost moramo graditi na demokratičnih svoboščinah, ki si jih je Evropa izborila tistega veličastnega leta 1989 in Slovenija leta 1991. Evropska unija (EU) je skupnost enakih vrednot ali pa je ni. In ena od najpomembnejših vrednot je zagotovo varnost. Vstop Hrvaške v Schengen je v interesu Slovenije, vendar bo država, ki ima toliko neurejenih zunanjih meja, težko varovala zunanjo schengensko mejo.

Na meji med Slovenijo in Hrvaško je bilo do septembra od-

Za nagrado jih vlada imenuje v nadzorne svete ali uprave družb t. i. državne srebrnine.

Vlada Marjana Šarčca, ki nikakor ne najde sredstev za resno izboljšanje sociale, zdravstva, dolgotrajne oskrbe, denarja za mlade ali ostarele, pa je z lahkoto v proračunu za prihodnje leto rezervirala več kot 180 mio evrov za ukvarjanje s podnebnimi spremembami. Nekaj podobnega je predvidela tudi za leto 2021. Dodatno so razmere politično zagreli še socialni demokrati, ki so v svoji preobrazbeni vni na nedavnem kongresu v Velenju sklenili, da njihova rdeča postane zelena in da predlagajo, da bi v Sloveniji razglasili podnebno krizo. In to potem, ko so izsilili in izpeljali gradnjo enega največjih onesnaževalcev v državi, TEŠ 6.

Ko se aktualna oblast od realnih problemov ljudi in države spravi na imaginarna področja, je jasno, da je oblast v krizi. Neotipljivi »zunanji sovražnik« (podnebne spremembe) je izbran in vse aktivnosti je treba vsaj srednjeročno usmeriti v nov svetovni izziv, na katerega Slovenija nima prav nikakršnega vpliva. A to je naša realnost. Levičarji so vedno hlepeli za ideali, ki jih ni bilo mogoče prav nikjer uresničiti, vmes pa so s parolami in aktivizmom duhovno in finančno izčrpavali in uničevali svoj lastni narod. Nadzora nad porabo sredstev za svetle cilje tega novega projekta praktično ne bo.

Namesto da bi se Šarčeva vladna ekipa zagrizla v varovanje meje, preko katere vsak teden nezakonito vdre na stotine ilegalcev, ki ogrožajo varnost ljudi in njihovega premoženja, ali da bi poskrbela za zamenjavo odstopljenega ministra, da bi počrpali še preostalih 2100 mio evrov (kar predstavlja 20 % državnega proračuna), naj bi se strateško posvetila podnebnim spremembam.

Pa sovražnemu govoru. Bog ne daj, da bi jo kdo pokritiziral, pokazal na njeno hipokrizijo, sprenevedanje, laži itd. Tega bo takoj »skenslala« z družbenih omrežij, mu vzela pravico govora, ga spravila na sodišča ter na tak ali drugačen način onemogočila njega in njegove bližnje.

Medtem pa npr. »lepa Nataša Hribar«, prijateljica predsednika vlade, zlahka in mimo utečenih postopkov postane agentka v obveščevalni službi. Pa tudi za druge »zaslužne« osebe ni prav nobenih težav, ne z zaposlitvijo ne s poslom.

kritih več kot dvanajst tisoč nezakonitih prestopov državne meje. Slovenija je na Hrvaško vrnila deset tisoč nelegalnih migrantov, Hrvaška v BiH pa le tisoč. Sprašujem se, kje so ti migranti, ki so nelegalno prečkali najprej mejo med BiH in Hrvaško in nato mejo med Hrvaško in Slovenijo.

Menim, da ne smemo tvegati vstopa Hrvaške v Schengen, če ta lahko postane varnostno vprašanje. Slovenija bo imela koristi, ko bo Hrvaška del schengenskega območja, vendar dvomim, da je Hrvaška trenutno sposobna varovati zunanje schengenske meje, zato je, na mojo pobudo, večina slovenskih poslancev Evropskega parlamenta podpisala izjavo o vstopu Hrvaške v Schengen. V njej smo poudarili, da mora Evropska komisija o ustreznosti vstopa Hrvaške v schengensko območje odločiti na podlagi objektivne strokovne ocene tehnične in varnostne usposobljenosti in ne na podlagi sprejetih političnih obljub. Varnost je preveč pomembna, a hkrati krhka vrednota EU, ki je ne smemo nikoli jemati kot samoumevno.

Varnost pa se ne dotika le starejšega dela populacije, temveč predvsem naših otrok. Letos je tudi 30. obletnica sprejetja Konvencije o otrokovih pravicah v Združenih narodih. Konvencija slu-

ži kot navdih EU in njenim državam članicam pri spreminjanju zakonodaje, politik in praks delovanja, ki danes zagotavljajo spoštovanje pravic evropskih otrok, ne glede na njihovo državljanstvo, starost ali veroizpoved njihovih staršev.

Menim, da je nujno treba poudariti, da so vsi otroci, ne glede na njihov migrantski ali begunski status, najprej in predvsem otroci, ki so upravičeni do uživanja vseh pravic, zapisanih v Konvenciji OZN o otrokovih pravicah. A hkrati želim tudi poudariti pomen priprave individualnega načrta na podlagi potreb in drugih specifičnih ranljivosti vsakega otroka, ob upoštevanju dejstva, da so za kakovost življenja in blagostanja otrok potrebni tudi zgodnje vključevanje in integracija, sistem podpore skupnosti in možnosti, da otroci v celoti razvijejo svoje potencialne.

Otrok mora za poln in primeren razvoj svoje osebnosti odraščati v družinskem okolju, v ozračju sreče, ljubezni in razumevanja, če želi biti pripravljen na samostojno življenje v družbi in vzgojen v duhu miru, dostojanstva, strpnosti, svobode, enakosti in solidarnosti, česar se dandanes premalo zavedamo.

PAVLA LEVSTEK (1919-1942)

PIŠE: CVETKA VESEL, FOTO: ARHIV LEVSTKOVIH

Ob obletnicah, ki se jih letos spominjamo, ne smemo pozabiti edine padle medicinske sestre v Sloveniji, partizanke Pavle Levstek. Ob 35-letnici njene smrti je v reviji *Obzornik zdravstvene nege* o njenem življenju napisala obsežen članek njena prijateljica, domačinka Cita Lovrenčič Bole. Podatke o njej sta dopolnili še nečakinji Pavli in Mateja Levstek.

Pavla Levstek se je rodila leta 1919 v Sodražici v številni družini, kjer je bilo 10 otrok; Pavla – Pavlika je bila najmlajša. Doma so imeli trgovino z mešanim blagom. Po končanem četrtem razredu v Sodražici je šlo nadaljevala na Dekliški meščanski šoli v Kočevju in jo končala z odličnim uspehom. Pri 18 letih je bila sprejeta na šolo Rdečega križa za medicinske sestre v Beogradu, ki je bila ena najboljših tovrstnih šol v državi. Hotela je postati medicinska sestra z dobrim strokovnim znanjem, da bi znala pomagati bolnim ljudem. Na obvezni praksi v bolnici je spoznala težak položaj delavskih družin in se povežala z organizacijami, ki so delovale za odpravo hudih socialnih krivic. Na šoli so jo cenili ne le kot odlično učenko, ampak tudi zaradi vestnosti in toplega človeškega odnosa do soljudi. Po diplomi se je zaposlila v vojaški bolnici v Sarajevu, po zlomu stare Jugoslavije pa se je bolna, z infiltratom na pljučih, vrnila domov. Hodila se je zdraviti na Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljano. Že prvo leto vojne, leta 1941, se je skupaj z drugimi mladinkami v Sodražici povežala z Osvobodilno fronto (OF). Šivale so triglavke, pletle nogavice, vezle zastavice. Zaradi zdravljenja je dobila prepustnico za Ljubljano in je ostajala pri sestri Malči, ki je bila solastnica trgovine na Poljanski cesti v Ljubljani. Pri njej je bilo eno prvih intendantskih skladišč OF. Tu je bila za pomočnico tudi Majda Šilc. Železniški uslužbenec Mirko Bartol iz Zamostca je vzdrževal stalno zvezo in pomoč z domačim krajem. Pošiljke zdravil, kvasa, vžigalic in drugih pripomočkov so bile dragocena pomoč. Pavla je spomladi 1942 že prevzela vodstvo tečajev prve pomoči za mladinke v Sodražici, sanitetni material je po omenjeni poti prihajal iz Ljubljane. Bila je vedrega značaja, nasmejana, hkrati pa preudarna in zatopljena vase.

Maja 1942, ko so partizani zavzeli Sodražico, je odšla v partizane. Junija se je njena četa zadrževala nad Želimpljami, in ker ni

bilo v bližini nobenega zdravnika, je pomagala tudi bolnim domačinom. Zdravila in druge pripomočke je preskrbela Cita Lovrenčič, ki je bila takrat zaposlena v bolnici v Ljubljani, domačinka iz Želimelj pa jih je na vozu med slamo prepeljala iz zastražene Ljubljane. Pavla je z vsem tem napolnila svoj nahrbtnik in od takrat je bil to njen stalni spremljevalec. Sobarci so se je spominjali kot nežnega dekleta z ogromnim nahrbtnikom na ramah. Ravno ta nahrbtnik je bil usoden za njeno življenje.

V času roške ofenzive se je njen odred umikal proti Travnici, zaradi varnosti so se razdelili v manjše skupine in odšli v različne smeri. Pavlina skupina je šla v Belo vodo nad Loškim

Potokom in naprej proti Travniku. Tam je srečala prestrašene ženske, ki so pred Italijani pobegnile iz porušene Sodražice. Povedale so, da velika vojska Italijanov, ki jih vodijo domačini, preiskuje vse kotanje in išče sledi za partizani. Ta dan so Italijani že požigali vas Hrib. Pavli so priporočile, v katero hišo v Loškem Potoku naj gre, da bo varna. Ona nikakor ni hotela zapustiti svojih tovarišev. Skupina je noč prebila ob robu gozda, naslednje jutro pa se je umaknila na hrib Mošnevec. Tedaj so za njihovim hrptom počili strelji. Edini možen umik je bil skok čez visoko skalovje in nato v gozd. Pavla je s pretežkim nahrbtnikom za hip obstala, da bi lažje odskočila, takrat pa jo je v hrbet zadel strojnični rafal. Ni ji bilo pomoči in niso je mogli niti odvreči, šlo je za sekunde. Štiri dni zatem so poleg tega kraja Italijani postrelili 22 moških. Domačini so na kraju zločina zagrebli tudi Pavlo in komandanta Srečka, ki je bil prav tako tu ustreljen. Po vojni so njene posmrtno ostanke pokopali v domačem grobu v Sodražici.

Mislím, da je prav, da se ob stoti obletnici rojstva spomnimo mlade partizanke, medicinske sestre Pavle, ki je v svojem kratkem življenju pokazala veliko požrtvovalnost, tovarištvo, partizansko junaštvo in zvestobo svojemu ljudstvu.

GASPARIJEVE SLOVENSKE NARODNE JASLICE

Ob 100-letnici nastanka Gasparijevih jaslic in v počastitev rojaka – slikarja Maksima Gasparija – bodo na ogled njegove jaslice v naravni velikosti, postavljene na prostem.

Kraj: **Selšček nad Cerknico, pri cerkvi.**

Čas: **od 21. 12. 2019 do 10. 1. 2020.**

Ogled je možen vsak dan **med 17. in 20. uro;**
vstop je prost.

Organizator: Turistično društvo Menišija,
Begunje pri Cerknici

A NE BI ŽE ENKRAT PRENEHAL S KAJENJEM?

PIŠE: NINA PIRC VOVČKO, FOTO: FREEPIK

V prejšnji številki Suhorobarja smo govorili o tem, kako prisluhnemo potrebam in željam, skritim za besedami našega sogovornika, in jih po potrebi tudi preverimo. Tokrat si pogledajmo formulo, po kateri bodo naša sporočila drugim postala spoštljivejša, jasnejša in konkretnjša. Jasnejši kot bomo o tem, kaj bi radi, večja bo verjetnost, da bomo to tudi dobili.

Ko komu kaj sporočamo, je pomembno, da smo pozorni na svoje občutke in potrebe. Me kaj muči? Bi rada, da mi prisluhnejo? Morda potrebujem konkretno pomoč? Pogosto niti nam ni čisto jasno, kaj bi s svojimi besedami radi dosegli, kako naj to šele ugotovi človek ob nas? Zato se je nujno potrebno ustaviti, preverjati pri sebi in drugih, kakšne so potrebe in želje, skrite za našimi besedami. V presenetljivo veliko primerih je namreč tako, da želimo preprosto biti le slišani in ne iščemo nikakršnega nasveta ali pomoči.

Prositi – konkretno in iskreno

Oče nenasilne komunikacije Marshall B. Rosenberg je na podlagi mnogih raziskav razvil preprosto formulo, po kateri preoblikujemo svoje sporočilo, da postane zelo iskreno, jasno in razumljivo nam in našemu sogovorniku. Najprej je treba preprosto opaziti, kaj točno se dogaja in kako se mi sami počutimo ob tem. Potem pogledamo, katera naša potreba je za tem in kaj točno želimo drugega prositi. Formula gre takole:

KO _____ (opažanje),
OBČUTIM _____ (čustvo),
POTREBUJEM _____ (potreba) in te
PROSIM _____ (prošnja).

Za boljše razumevanje si oglejmo nekaj primerov, ki smo jih preoblikovali po tej formuli:

1. Zaskrbljena mama reče svoji odrasli hčerki: »Iz svojega življenja bi morala napraviti kaj več. Zapravljaš svojo izobrazbo in talente.« Pri takšnem pristopu bo hčerka v materinih besedah precej verjetno slišala očitek. Postavila se bo v obrambno držo in pogovora bo hitro konec. Po prej omenjeni formuli bi mama svoje sporočilo lahko preoblikovala takole: **»Ko vidim, da si vse dni doma z otroki (opažanje), se ustrašim (čustvo), da potem, ko odrastejo, ne bo nič ostalo zate. Potrebovala bi zagotovilo, da ob otrocih skrbiš tudi zase (potreba). Mi lahko poveš kakšen svoj načrt za prihodnost (prošnja)?«**
2. Prvi prijatelj reče drugemu: »Jooj, a ne bi ti že enkrat prenehal s kajenjem? A ne veš, kako je to nezdravo?« Naj je imel še tako dober namen, bo ob takšnem pristopu pogovora o kajenju prav kmalu konec, rezultata pa seveda ne bo pravega. Zato

bi prvi prijatelj svoje sporočilo lahko preoblikoval tako: **»Ko te vidim kaditi (opažanje), se zbojim (čustvo), da te bodo te cigarete še pokopale. Ti si moj najboljši prijatelj in rad bi te še dolgo imel ob sebi (potreba). Bi bil pripravljen prenehati s kajenjem (prošnja)? Če hočeš, ti lahko pomagam.«**

3. Odraščajoče dekline zavpije na brata, ki nenapovedano vstopi v njeno sobo: »Hej, kdo pa misliš, da si? Takoj ven!« Tu bo najverjetneje sledil prepir, ki se bo ponavljal ob vsaki takšni priložnosti. Bistveno drugače bi lahko bilo, če bi ona rekla: **»Ko vstopiš v mojo sobo, ne da bi potrkal (opažanje), me to zmoti (čustvo). Potrebujem občutek, da spoštuješ mojo zasebnost (potreba). Bi lahko od zdaj naprej potrkal in počakal, da ti odgovorim (prošnja)?«**
4. Med sodelavcema: »Kako se je pa tebi zdel včerajšnji sestanek?« Vprašanje je sicer v redu, a je zastavljeno zelo na splošno in tako bo tudi odgovor lahko zelo splošen. Tisti, ki sprašuje, bi se lahko vprašal, kaj točno ga zanima, in vprašanje zastavil konkretnje, npr. tako: **»Včerajšnje ozračje na sestanku se mi je zdelo zelo napeto (opažanje) in to me vznemirja (čustvo). Potrebujem odkrito besedo o tem, kakšen se ti je zdel moj nastop (potreba). Bi mi lahko povedal svoje videnje (prošnja)?«**

Sprejeti NE drugega

Ne glede na to, koliko se trudimo biti jasni, se bo še vedno dogajalo, da nam drugi ne bo pripravljen ustreči. Razlogov je lahko veliko in imamo možnost, da ga o njih odkrito povprašamo. Vsekakor je pomembno, da ta »ne« spoštujemo in sprejmemo, ker je naš sogovornik samostojna (odrasla) oseba in ima pravico sam presojati o tem, koliko lahko komu ustreže. Sprejeti zavrnitev velikokrat ni enostavno, a še slabše bo, če bomo ta »ne« vzeli osebno, iskali krivdo pri sebi (»Joj, pa sem bila res nerodna.«) ali pri drugem (»Saj sem vedel, da ne bo hotel. Tako ali tako nikoli noče pomagati.«), drugega izsiljevali ali nad njim izvajali kakršen koli pritisk (»Veš kaj, tole bi pa moral narediti. Kaj si bodo pa sosede mislili?«). Tudi če bo drugi popustil in nam ustregel, tega ne bo naredil prostovoljno in iz srca. Izsiljeni »da« pa ni veliko vreden, saj dolgočasno zelo poškoduje odnos med nami in drugimi. Tega pa si prava prava nihče ne želi.

Pristopajmo k učenju vsakih novih veščin (tudi k učenju sporazumevanja) sproščeno, prizanesljivo in predvsem vztrajno. Naj nas vodi srce in spoštovanje do vsakega človeka. Srečno!

Vir: M. B. Rosenberg, Nonviolent communication, Encinitas, CA, 2003.

*»Oh, kako dobro dene biti med ljudmi, ki berejo.«
 (Rainer Maria Rilke)*

*Drage bralke in bralci Suhorobarja,
 lepo je bilo preživeti leto 2019 v vaši družbi. Naj leto,
 ki prihaja, prinese nova prisrčna druženja ter odlične vsebine,
 o katerih boste še dolgo razmišljali.*

Srečno 2020 vam želimo!

Uredništvo Suhorobarja

RAZGIBANA JESEN V VRTCU

PIŠE: TADEJA TOPOLNIK, POMOČNICA RAVNATELJICE, FOTO: ARHIV VRTCA

Tema letošnjega tedna otroka, ki je trajal od 7. 10. do 13. 10. 2019, so bile otrokove pravice. Tone Pavček je na temo otrokovih pravic napisal pesem, da si lažje predstavljamo, o čem vse lahko razmišljamo, kadar nam kdo omeni otrokove pravice.

Tone Pavček: Naše pravice

**Pravica pravic je pravica živeti,
biti otrok za srečo rojen,
tata in mamó ob sebi imeti
in jima padati veselo v objem.**

**Rasti, kot rastejo jelke in bori,
poslušati pesmi, ne pokov granat,
in potem enkrat ob majniški zori
reči nekomu: Imam te rad!**

**Lepa pravica je teči po trati
in ne biti kot trava teptan,
učiti se brati in biti med brati
enakovreden in spoštovan.**

**In še: biti duša v svetu brez duše,
majbna svetloba sredi velike teme,
ali vsaj kaplja v obdobju suše,
ne biti nihče, a otrok, ki je vse.**

Za otrokovo dobro je pomembno, da razmišljamo, v kolikšni meri kot starši svojim otrokom zagotavljamo uresničevanje njihovih osnovnih pravic (npr. življenje, varnost, prosti čas, družina), pa tudi, ali od njih dovolj vztrajno zahtevamo, da po svojih močeh in starosti primerno uresničujejo svoje dolžnosti (npr. pospravljanje za sabo, umivanje zob ...).

V našem vrtcu so vzgojiteljice v tednu otroka na različne načine poskrbele za raznoliko dogajanje tako v posameznih igralnicah kot tudi v celotnem vrtcu. Najstarejša skupina, Levčki, je obiskala učiteljico naravoslovnih predmetov Mojco Vesel, ki ji je predstavila kemijske poskuse. Skupina Slončki je za teden otroka načrtovala obisk pri suhorobarju. Zaradi bolezni ga je izvedla z enotedenskim zamikom. Gospod Andrej Mihelič jim je nazorno prikazal celoten postopek izdelave sit ter predstavil, katere vrste sit izdeluje in čemu služijo.

Skupini Medvedki in Zajčki sta v zgornjem nadstropju vrtca pripravili skupno razstavo otroških del Svetlane Makarovič in knjig z ilustracijami Jelke Reichman. V obeh skupinah so podrobneje spoznali pravljico Svetlane Makarovič z naslovom Sapramiška. Obenem so se naučili dve novi pesmici o miškah ter si za piko na i v Lutkovnem gledališču Ljubljana ogledali še lutkovno predstavo o Sapramiški.

Skupina Metuljčki je v tem tednu obiskala sodraško knjižnico ter se podala na pohod do Miklovca. Otroci skupine Metuljčki pa tudi otroci iz drugih skupin v vrtcu so zelo uživali v čudoviti uprizoritvi igre Buča Debeluča, ki so jo uprizorile vzgojiteljice Tadeja Korelc, Petra Arko, Dragica Lovšin in Maruša Novak.

Polžki so bili aktivni na gibalnem področju, saj so se ravno tako kot Metuljčki podali na pohod v smeri Miklovec. Na likovni delavnici pa so izdelali ježke in jih poslali na revijo Unikat. Bili so izbrani in fotografijo otrok z njihovimi izdelki lahko vidite v reviji Unikat, in sicer v rubriki Pisali ste Ostržku.

Pri Pikapolonicah so poleg skupnih dejavnosti, ki so potekale na ravni vrtca, ustvarjali in se igrali z naravnimi materiali. Pri Čebelicah je zadišalo po palačinkah. Otroci so pozitivno presenetili vzgojiteljici, saj so zavzeto in aktivno sodelovali pri pripravi palačink.

Naši najmlajši, Ježki in Mravljice, so odprtih ust in oči poslušali Bučo Debelučo, še posebej zanimivo presenečenje pa so jim vzgojiteljice pripravile v obliki čutne poti. Po eni od njihovih igral-

nic so razporedile škatle, v katerih so bili različni materiali (npr. mah, jesensko listje, samolepilna folija, drobni kamenčki). Otroci so imeli možnost z bosimi nogami preizkusiti različne podlage ter izraziti svoje občutke ob tej dejavnosti. V drugi igralnici so svoje motorične sposobnosti urili in preizkušali s pomočjo različnih gibalnih ovir.

V enem od prelepih sončnih jesenskih dni so naše otroke s svojim obiskom razveselili gasilci. Kot že vrsto let so z navdušenjem razlagali, kakšen pomen in nalogo za našo družbo imajo požrtvovalni gasilci. Otroci so še nekaj dni po njihovem obisku risali risbe z gasilci in razlagali, kako so oblečeni ter kaj nosijo seboj.

Teden, posvečen našim otrokom, smo že tradicionalno zaključili s kostanjevim piknikom. Po zaslugi Tadeje Marolt, ki je poskrbela za žar za peko kostanja, ter hišnika Boštjana Perovška, ki je kot vsako leto spekel kostanj za veliko lačnih ust, nam bo sladek okus kostanja še dolgo ostal v spominu.

Ob koncu tedna otroka se vsem zaposlenim in zunanjim obiskovalcem, ki ste letos poskrbeli za razgibano jesensko dogajanje, iskreno zahvaljujem za vaš prispevek k splošnemu znanju in dobremu počutju otrok v Enoti vrtca pri OŠ dr. Ivana Prijatelja Sodražica.

LEPA HRUŠKA

JAZ SEM HRUŠKA,
TI PA NE

Jaz sem hruška, ti pa ne,
jaz sem sočna, ti pa ne.
Vsak se te boji pojesti,
mene pa nobeden!

Jaz sem hruška, ti pa ne,
jaz sem dobra, ti pa ne,
ti bi me pa hotel vzeti,
pa me nisi vreden!

David Osojnik, 5. b

Mentorica: Slavka Tanko

Jaz sem hruška,
nisem buška.
Jaz sem tista debeluška,
ki jo ježek s sabo nosi.

Nisem modra ne zelena,
sem lepo zlatorumena.
Ko me ježek v ritko zbode,
ne kričim, le sladko se smejim.

Malo naprej, malo nazaj,
pa poglej me zdaj.
Lepa in vesela pri ježu bom živela.
Se sladko bom smejala in
vsem figice kazala.

Kaja Zajc, 5.b

PRIJETNO S KORISTNIM

Pisane aktivnosti članic turističnega društva

PIŠE IN FOTOGRAFIRA: PETRA MARN

Novembra so bile dejavne tako Šedrzanke kot tudi članice Skupine poprtnik. Šedrzanke so se zbrale na delavnici pod vodstvom Klare Arko, ki je udeleženkam delavnice predstavila slaščičarske in pekovske trike; v torek, 26. novembra, pa so izdelovale okraske za novoletno smrečico, ki bo skupaj z ostalimi okrašenimi smrečicami krasila sodraški park.

Članice Skupine poprtnik so se pod vodstvom Angelce Belaj naučile, kako se pripravijo narezek ter obloženi kruhki, ki pa niso bili le okusni, temveč tudi »za pogledat«.

V prazničnem decembrskem času bosta v okviru Skupine poprtnik potekali delavnici peke parkeljnov ter poprtnikov; 13. decembra bo v sklopu prireditve Prižig božičnega ognja tudi otvoritev razstave poprtnikov. Šedrzanke bodo seveda poskrbele za sladke dobrote.

Ni kaj, naše članice so zelo aktivne. Lepo vabljeni vse občanke in bralke Suhorobarja, da se pridružite eni ali drugi skupini na druženju oz. delavnicah, kjer si boste lahko izmenjale kuharske skrivnosti in recepte.

ŠE EN LEP KOŠČEK NAŠE DOMOVINE

BESEDILO: ŠTEFKA JORAS, FOTO: PETRA MARN

TA Pe-Pa, interna turistična agencija Šedržank, je povabila članice na jesenski izlet v neznano. V naših glavah so se začela porajati vprašanja. Kam? Na Štajersko? Ne. Na Gorenjsko? Neeee. A, na Dolenjsko. Tudi ne ... Potem pa počakajmo na zadnjo septembrsko soboto. Takrat bomo izvedele, saj bo šofer avtobusa moral izbrati eno od štirih smeri, ki vodijo iz našega kraja.

Jutranje nebo tega sobotnega dne so prekrivali svinčeni oblaki. Viseli so nizko, skoraj bi jih bilo mogoče prijati. Potipam torbico, dežnik je skrbno zložen v njej. Malo upanja, da se ne bo ulil dež, je dajal veter, ki se je počasi kradel skozi dolino. Na avtobusu je prijetno odmeval smeh Šedržank, naša skrbna Petra iz TA Pe-Pa je opravila še zadnje priprave in že smo zavili v smeri Žimaric. Aha, proti morju, smo si rekle ... Najprej, kot se za začetek izleta spodobi, smo kave željne, zdaj že pod dežniki, stopile do vhoda v bar v Cerknici. Prva postaja. Natararica si je beležila naročila, kav je bilo vsaj šest vrst, za nekatere smo slišale prvič. V naše zadovoljstvo se je z naročilom vse srečno izteklo. Prebujene smo nadaljevale potovanje v neznano. Med potjo smo izžrebale številke, ki smo jih morale shraniti. Le kakšna skrivnost tiči za tem? Pot nas je vodila v smeri Planine in nato proti Idriji. Petra nas je v nekaj kratkih stavkih seznanila z Divjim jezerom, ki bo naše prvo ogledno mesto. Divje jezero je kraško sifonsko jezero, v katerega voda prihaja skozi rov, ki je raziskan do globine 160 m. Na tem mestu ob hudih nali-

vih voda bruha z vso močjo. Prav ta pojav je dal jezeru ime. Voda iz njega odteka po najkrajši slovenski reki Jezernici (55 m), ki se izliva v Idrijo. Poleg bogatega rastlinja je vredno omeniti kranjski jeglič, ki je slovenski endemit, kranjsko buniko in tevje. Od živali sta pomembni potočna postrv in človeška ribica.

Po ogledu in malici smo pot nadaljevale v Dolenje Novake, kjer smo se vzpele na 536 m visok podest v soteski reke Pasice. Partizanska bolnica Franja. Ogled je vodila lokalna turistična vodnica, ki nas je skozi sotesko varno vodila po novourejeni poti v prav tako obnovljeni spomenik državnega pomena, ki ima znak evropske dediščine. Povodenj leta 2007 je muzej na prostem popolnoma uničila. Po treh letih obnavljanja je spet možen ogled. Bolnico je ustanovil dr. Viktor Volčjak s pomočjo domačina Janeza Peternelja in vaščanov. Kasneje so jo poimenovali po zdravnici Franji Bojc. V njej so se zdravili zelo težki ranjenci, tako partizani kot tudi pripadniki drugih narodnosti. Bolnica ni bila nikoli izdana. Nemci so se ji dvakrat močno približali, vendar so jih partizani uspešno odbili. V spomin na bolnišnico se vsako leto odvija kolesarski maraton Franja.

Ko smo znova sedle v avtobus, smo na podlagi izžrebanih številke prejele zavitke, ki so spet morali počakati na skupno odpiranje. Napetost in radovednost sta rastli. Po številnih prevoženih ovinkih smo se ustavile pri kmečkem hramu Fortuna v kraju Idrišek. Sledilo je odvijanje zavitkov. Prikazali so se pisani predpasniki. V hramu nas je pričakala lokalna gospodinja Darja z vsem potrebnim za pripravo idrijskih žlikrofov. To je bilo res presenečenje! Delavnica priprave žlikrofov, ki so na seznamu naše kulturne dediščine. Nadele smo si predpasnike in izmenjaje po navodilih pričele s pripravo drobcenih testenin, nadevanih s krompirjem, zaseko in začimbami. Naredile smo jih 150. Gospodinja jih je skuhalo in imele smo jih za predjed. Sledilo je kosilo. Po krajšem klepetu z domačini in pokušanju zelševke, drobnjakove potice, ki je še ena idrijska kulinarčna posebnost, smo se odpeljale, spet po številnih ovinkih, v Poljansko dolino. Sledil je zadnji postanek, na Visokem smo obiskale muzej v nekoč poletni rezidenci – dvorcu pisatelja in politika Ivana Tavčarja. Nekoč Kalanovo posestvo je na začetku 20. stoletja prišlo v pisateljeve roke. Po nekdanjih lastnikih je Tavčar dobil navdih za roman Visoška kronika. Tu smo si ogledale stalno razstavo, ki nosi naslov Visoška domačija pripoveduje. Del muzeja je posvečen Tavčarju in njegovi ženi Franji. Ogledu Tavčarjeve grobnice je sledilo skupinsko fotografiranje pred njegovim spomenikom, ki je mogočen zazrt v Poljane, pisateljev rojstni kraj.

Pot domov je bila polna lepih vtisov. Našima Petri in Jelki se zahvaljujemo za tako strokovno pripravljen izlet. Nekaj dejstev smo spoznale na novo, nekaj smo jih obnovile, naučile pa smo se tudi pripravljati tako opevane idrijske žlikrofe. In vreme? Dan je bil oblačen, vendar brez dežja, če seveda odštejemo tistih nekaj kapelj v Cerknici. Nismo videle morja, smo pa še en, prav tako lep, košček naše domovine.

ZNANJA NI NIKOLI DOVOLJ

PIŠE IN FOTOGRAFIJA: ŠTEFKA JORAS

Tako razmišljajo nosilke kulturne dediščine poprtnik, članice TD Sodražica. Kako postreči gostom, ki prihajajo na obisk? Kako obložiti mizo, da bo privlačna in bo očarala tudi tiste, ki jim videz ni ravno velika skrb, radi pa dobro jedo? Odgovor se je utrnil Mariji Levstek in organizirala je delavnico, na katero je povabila Angelco Belaj in vse nosilke, ki so v lanskem decembru s poprtniki sodelovale na razstavi. In tako jim je Angelca s svojimi spretnimi rokami najprej pokazala pripravo obloženih kruhkov, nato pa še oblikovala narezek iz različnih mesnin in sira. Pri kruhkih je poudarila, da morajo biti koščki, ki jih nalagamo nanje, majhni, nameščeni do roba ter barvno in vsebinsko čim bolj različni. Pri narezkih pa smo pozorni, da zunanji rob pladnja ostaja viden, mesnine in siri pa si pod njim sledijo tako, da se njihove barve prelivajo od temnih do svetlih in nazaj. Ob koncu delavnice so udeleženke občudovale Angelčine stvaritve, ona pa jih je vzpodbudila, da vse to lahko dosežejo z lepo narezanimi kosi, malo potrpljenja in kančkom domišljije.

*Staro leto se bo spet od nas poslovilo,
novo nas bo z upanjem razveselilo!
Naj bo novo leto polno upanja, sreče, zdravja!
(nn)*

Vesele božične praznike in srečno novo leto vam želi

Turistično društvo Sodražica.

VAŠČANI VINIC IN ZAPOTOKA NA IZLETU NA DOLENJSKO

PIŠE: JELKA PAKIŽ, FOTO: ADO AVDIČ

Turistična agencija »Čez cvič'k ga pa naj« je letos za vaščane Vinic in Zapotoka organizirala tradicionalni izlet, tokrat v deželico sonca in grozdja.

V soboto, 26. 10. 2019, ob 7.00 nas je avtobus izpred gasilskega doma v Zapotoku mimo Kočevja odpeljal do Dvora, kjer smo imeli kratek postanek za jutranjo kavico. Pot smo nadaljevali v Novo mesto, kjer smo si ogledali Gasilsko-reševalni center Novo mesto. Začetki gasilstva na Dolenjskem segajo že v daljino leto 1876, ko so se v Novem mestu začela ustanovljati prva prostovoljna gasilska društva, predhodniki današnjih gasilsko-reševalnih centrov. Poklicni gasilski vod okraja Novo mesto je bil ustanovljen za potrebe požarnovarnostne in ostale reševalne dejavnosti na območju celotne dolenjske regije. Današnji gasilski dom je bil zgrajen leta 1963. Operativna dejavnost se izvaja na treh stalnih lokacijah, in sicer na sedežu Gasilsko-reševalnega centra ter v Revozu in Novolesu. Poklicni gasilci, ki so bili ta dan v službi, so nam predstavili svoje delo in prostore, razkazali so nam gasilska vozila z vso opremo in nam strokovno razložili namen uporabe posameznega orodja in naprav. Ker je bilo med nami kar precej gasilcev, so si ti še z večjim zanimanjem ogledali njihovo vrhunsko tehniko. Po ogledu smo se okrepčali z malico v bližnji gostilni in pot nadaljevali do obrežja reke Krke, kjer nas je že čakal Rudolfov splav z animatorji – pričakala nas je Primičeva Julija, ki nas je med vožnjo po reki popeljala v čas Prešerna ter nam orisala zgodovino in stavbe Novega mesta, mimo katerih smo se peljali. Dogajanje na splavu je popestril harmonikar z igranjem in prepevanjem Slakovih pesmi. Seveda, kot se za tak dogodek spodobi, so enega izmed nas sprejeli med splavarje. Moral je dati slovesno zaobljubo in prejel je lepo potrdilo za spomin. Kljub temu da je splav počasi drsel po reki, nam je čas zelo hitro minil. Poslovili smo se od prijaznega osebja in se napotili v Mirno Peč, kjer so ravno pred enim letom odprli muzej virtuoza na frajtonarici Lojzeta Slaka in pesnika

Toneta Pavčka. Čudovito urejen muzej, v katerem so razstavljene Slakove harmonike in obleke, v katerih je igral in nastopal doma in po svetu, izdani albumi in prejete nagrade; po stenah pa je v slikah in besedi prikazano njegovo življenje, delovanje ansambla in njegovih članov ter pevcev Fantje s Praprotna. Nadalje nas je pot vodila mimo Otočca do kartuzije Pleterje, kjer smo imeli možnost v gotski cerkvi preko multivizije spoznati zgodovino in življenje v samostanu, potem pa smo se še sprehodili po muzeju na prostem. Ker se je dan že nagibal k večeru, je bil čas, da obiščemo še kakšno klet s cvičkom, kot se za te kraje spodobi. Ustavili smo se v vinski kleti Otilija v Šentjerneju, ki ponuja vina štirih največjih vinarjev šentjernejske doline. Osnovno vino je seveda dolenjski cviček. Tudi tukaj smo preko multivizije občudovali značilnosti in lepote teh krajev, kjer že stoletja ohranjajo sožitje človeka in vinske trte. Poleg izvrstnih vin je v njihovi kleti tudi razstava starih glasbil in petelinov, katerih podobe so z vseh celin sveta.

Po degustaciji prežlahtne kapljice in dnevu, polnem lepih doživetij ter novega znanja o naši prelepi deželici, smo letošnje popotovanje zaključili z dobro večerjo in se v poznih večernih urah vrnili domov.

PRAZNIK OBČINE SODRAŽICA

PRIPRAVILI: PETRA MARN, NINA PIRC VOVČKO, FOTO: ŽIGA LOVŠIN

Občina Sodražica na podlagi Odloka o občinskem prazniku in priznanjih Občine Sodražica 30. oktobra »v spomin na dan, ko je cesarica Marija Terezija 'vasi' Sodražica dovolila oziroma odobrila pravico do tedenskega tržnega dneva« praznuje svoj praznik. Po tradiciji je občina Sodražica ta praznik obeležila s slavnostno sejo občinskega sveta – občinsko proslavo, na kateri so bila v petek, 25. oktobra, podeljena občinska priznanja in nagrada Občine Sodražica.

Županovo priznanje sta prejela ekipa U15 ŠD Extrem za osvojitev naslova državnih prvakov v prvi slovenski futsal ligi in Ludvik Ambrožič za ozaveščanje o čebelah in čebelarstvu. Priznanje Občine Sodražica so prejeli Matija Ogrinc za življenjski prispevek na področju preventive v prometu, Andreja Košmrlj za pomoč in delo z mladimi in v skupnosti ter samoiniciativni odbor za ponovno postavitve kapelice Na pesku za izvedbo projekta. Zlato plaketo pa je ob 110-letnici ustanovitve prejela KGZ Ribnica, ki se je odpovedala finančnemu delu nagrade in ga podvojila v korist Osnovne šole dr. Ivana Prijatelja Sodražica.

Župan mag. Blaž Milavec je slovesno razglasil vstop v leto obeležitve 800-letnice prve pisne omembe Sodražice. Slovesno leto bo trajalo do naslednjega občinskega praznika – to je do 30. oktobra 2020.

Prireditve ob prazniku Občine Sodražica so obogatili domači glasbeni ustvarjalci: legendarni Ansambel Franca Miheliča, Oktet Gallus, Tamburaški orkester Sodražica, damska skupina iz OŠ Sodražica pod vodstvom Mojce Šilc in Simfonični orkester Glasbene šole Ribnica.

PRIZNANJA OBČINE SODRAŽICE 2019

ŽUPANOV PRIZNANJE OBČINE SODRAŽICA LUDVIK AMBROŽIČ

Ludvik Ambrožič je že dolga leta čebelar in aktiven član Čebelarkega društva APIS iz Ribnice, v katerega se vključujejo tudi čebelarji iz občine Sodražica. Vendar se Ludvik Ambrožič poleg ljubezni do čebel in čebelarjenja zaveda tudi pomena ozaveščanja ljudi o pomenu in vlogi čebel v našem življenju in naravi. Zlasti s svojo zavzetostjo in voljo že vrsto let obiskuje našo šolo in vrtec v okviru slovenskega tradicionalnega zajtrka, za katerega

donira tudi med, učenkam in učencem pa predstavlja življenje čebel in čebelarstvo ter pomen čebelarjenja za naravo oz. okolje in zdravo prehrano. Otroke iz šole in vrta redno gosti pri sebi doma, kjer jim, med drugim, razkaže tudi čebeljak. Ludvik Ambrožič udejanja poslanstvo pravega slovenskega čebelarja, ki promovira čebele in čebelarjenje zlasti med mladimi.

ŽUPANOV PRIZNANJE OBČINE SODRAŽICA EKIPA U15 ŠD EXTREM

Športno društvo Extrem že od leta 2001 predstavlja enega najpomembnejših in tudi najuspešnejših športnih društev na področju malega nogometa oz. futsala na našem širšem območju in na nacionalni ravni. Različne ekipe ŠD Extrem redno posegajo po odličjih na različnih tekmovanjih v okviru državnih prvenstev. Ekipa U15 je letos pod vodstvom trenerja Srđana Đorđevića in njegovega pomočnika Matjaža Klevžeta z odlično in zavzeto igro, uigranim moštvom in veliko motiviranostjo osvojila najprestižnejšo lovoriko – naslov državnih prvakov v 1. slovenski futsal ligi. Poleg ekipe U15 je bil ŠD Extrem letos uspešen še z ekipo U17, ki je osvojila 4. mesto v najvišji državni ligi, ter člansko ekipo, ki je osvojila naslov pokalnega zmagovalca Medobčinske nogometne zveze Ljubljana za sezono 2018/2019. Za državne prve ŠD Extrem U15 so igrali: kapetan Andraž Gregorič, vratar Nik Ambrožič, Anže Žlindra, Patrik Korenjak, Tit Starc, Luka Čop, Tomaž Lovrenčič, Aljaž Lovrenčič, Jure Mate, Nejc Vetrlih, Mihael Čop, Anže Oražem, Đorđe Đorđević in Gašper Vidrih.

PRIZNANJE OBČINE SODRAŽICA MATIJA OGRINC

Matija Ogrinc je z delom začel na začetku 70. let – s tečaji za opravljanje vozniškega izpita, ki se jih je udeležilo več kot 3000 ljudi, izvajal pa jih je enajst let. V času zaposlitve v OŠ Sodražica je bil mentor prometne vzgoje in pod njegovim vodstvom je več generacij opravilo tečaj in izpit za kolo. Vsa ta leta je aktivno sodeloval na področju preventivo in varnosti v cestnem prometu, bil je pobudnik številnih sprememb prometne signalizacije, aktivno je sodeloval pri pripravi in sprejemanju zakonodaje s področja prometa in prometne varnosti. Kot dober poznavalec cestnega prometa je ves čas nepogrešljiv pri strokovnem proučevanju prometnih razmer in presoji predlogov in ukrepov s področja urejanja prometa. Kot strokovnjak za vprašanja tehničnega urejanja cest, prometne signalizacije in drugih vprašanj, ki se nanašajo na urejanje, projektiranje in gradnjo cest, je bil po poteku vsakega štiriletnega mandata ponovno imenovan v Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Ribnica – v Komisijo za prometno varnost. Od ustanovitve občine Sodražica oz. ustanovitve sveta za preventivo je bil član sveta za preventivo tudi v tej občini in ga vodil do konca leta 2018.

PRIZNANJE OBČINE SODRAŽICA ANDREJA KOŠMRLJ

Andreja Košmrlj ni le skrbna žena, mama in babica, ampak je tudi salezijanka sotrudnica, dolgoletna dejavna članica Karitasa, zvesta bralka beril. Je ženska, ki ima odprte oči in ušesa za bližnjega. Letos je že 22. leto sodelovala na oratoriju. Ko je bila še zaposlena, je v času oratorija vzela enotedenski dopust, da je lahko pomagala pri izvedbi delavnic in v kuhinji. Starejši in pomoči potrebni jo poznajo kot dobrosrčno Andrejo, ki večkrat obišče naše občane v domovih za starejše in doma. Z lepo besedo in razločnim glasom že dolga leta sodeluje pri branju beril v domači cerkvi ter priskoči na pomoč tudi v župnišču, kadar je potrebno. Večkrat poskrbi za urejenost kapelice v Podklancu, za šmarnično pobožnost, včasih pa tudi za druge Marijine pobožnosti. Njena dejavnost, vztrajnost, čuteče srce, potrpežljivost, naklonjenost, sodelovanje v skupnosti, ljubezen do bližnjega ... so vrline, ki krasijo njeno osebnost, tako v družini kot med nami v skupnosti, za kar smo ji zelo hvaležni.

PRIZNANJE OBČINE SODRAŽICA SAMOINICIATIVNI ODBOR ZA KAPELICO

Farani s Peska, Jelovca in Hoste so se v letu 2018 razveselili nove kapelice Lurške Matere Božje, ki stoji na zelo lepem mestu – v križišču s cesto v Globel. Posebej veseli so starejši farani, saj imajo lepe spomine na otroštvo, ko so se zbirali pri nekdanji kapelici, in boleče spomine na nje-

no odstranitev. Od odstranitve stare kapelice je v vašcanih tlela želja po postavitvi nove kapelice, vendar nikoli ni bilo zadostne zavzetosti.

Vse do leta 2015, ko so ustanovili Samoiniciativni odbor za kapelico in so njegovi člani: Janez Oražem, Lado Janež, Branka Gornik in Jaka Mihelič začeli z zbiranjem podpisov in predlogov za novo kapelico. Želja se je uresničila 14. oktobra 2018, ko so bila dela končana in je ob otvoritvi potekala slovesna procesija. Obisk na slovesni procesiji ob blagoslovu kapelice je pokazal, kako so se je vaščani razveselili. V slovesni procesiji so tudi prinesli kip Lurške Matere Božje iz župnijske cerkve nazaj na Pesek, v njen novi dom. Vaščani menijo, da jim je tukaj blizu. Ob njej se ustavijo in se ji priporočajo ter zbirajo v času šmarnic in božične devetdnevnice.

ZLATA PLAKETA OBČINE SODRAŽICA KGZ RIBNICA

Kmetijsko gozdarska zadruga Ribnica je naslednica Kmetijske zadruge Sodražica, ki je bila ustanovljena leta 1909. Idejni in ustanovni oče je bil takrat sodraški župan Frančišek Bartol, ki je s svojimi somišljeniki pomembno prispeval k razvoju kmetijstva na našem območju. Med drugim je poleg ustanovitve zadruge na Travnici zasnoval zadrugi način pašne. Pašništvo na Travnici je postalo vzor po celotni Kranjski. Kmetijska zadruga v Sodražici se

je v naslednjih letih in desetletjih dobro razvijala in postala ena boljših zadrug na Slovenskem ter nosilka kmetijskega napredka pri nas. Tudi po drugi svetovni vojni je imela pomembno vlogo, saj je pripomogla k hitrejši obnovi porušene Sodražice in krepitvi ekonomskega in socialnega položaja tukajšnjega kmeta, ki so ga vojna vihra in tudi povojni agrarni eksperimenti dodobra oslabili. Z združitvijo v skupno ribniško kmetijsko zadrugo je predstavljal delež sodraške kmetijske zadruge temelj, na katerem je slonela nadaljnja pot skupne Kmetijsko gozdarske zadruge Ribnica. Žal se od konca sedemdesetih let naprej v razvojnih programih še skupne občine in posledično same Zadruge Ribnica Sodražica ne pojavlja več kot osrednje kmetijsko področje, kar se žal še danes odlikava v stanju našega kmetijstva. A zadruga kot taka ostaja in še vedno pomembno sooblikuje usodo kmetijstva na našem širšem območju. Nezanemarljivo vlogo ima tudi pri ohranjanju suhe robe, katere artikle je vključila v svoj trgovski asortiment. Kmetijsko gozdarska zadruga Ribnica pa je vendarle ohranila naklonjenost do Sodražice, ko se je pred leti odločila, da prav v Sodražici postavi svojo največjo trgovino. S tem je obogatila ponudbo tovrstnih storitev v Sodražici in Sodražanom poleg tehnične trgovine, ki slovi daleč naokoli, ponudila sodobni kakovostni trgovski standard za podoželsko okolje.

Kaj vam pomeni prejeta priznanje?

Ekipe državnih prvakov U15 ŠD Extrem v sezoni 2018/19 in vsi v ŠD Extrem smo ponosni in hvaležni za prejeta priznanje, saj je dokaz našega kakovostnega dela z mladimi, pravilne usmeritve delovanja društva in podpore lokalnega okolja. Igralci in trenerji se ob uspehu in prejetem priznanju veselijo in hkrati zavedajo odgovornosti in dolžnosti, ki jih uspeh prinaša – trdo in disciplinirano delo še naprej in dolžnost, da športne vrednote z vzgledom prenašajo na (so)igralce v klubu in v lokalno okolje. Vodstvu in vsem ostalim v društvu pa prejeta priznanje daje dodatno motivacijo pri zastavljanju novih ciljev, opravljanju tekočega dela in prevzemanju odgovornosti.

ŠD Extrem

Županovo priznanje mi pomeni neko potrdilo za dolgoletni trud pri ozaveščanju o zdravi hrani in medenem zajtrku, za sodelovanje v

čebelarskem društvu Apis, udeležbo na Tržnem dnevu. Mislim, da sem priznanje dobil za vse to. V vrtec hodim že od samega začetka ozaveščanja, skupine iz vrtca večkrat pridejo tudi k nam domov.

Ludvik Ambrožič

Zadovoljen sem, da so spoznali delo občinskega sveta. Pri tem delu nisem sam, v svetu nas je več in vedno smo se trudili urediti, kar se je dalo in kar je bilo potrebno. Pri tem so bili različni problemi, ko so ljudje skušali uveljavljati svoje interese, a o tem ne bi javno govoril. Rad sem sodeloval v tem svetu, bil sem aktiven od začetka in imel funkcijo predsednika – zato sem bil verjetno tudi predlagan, saj se sicer nerad izpostavljam. Najprej sem bil aktiven v Ribnici, potem v Ribnici in Sodražici, lani pa sem to delo končal. Zdaj so drugačni časi, vsak ima lahko svoje mnenje in ga pove, ne dovolim pa napačanja.

Matija Ogrinc

Priznanje ni priznanje samo meni, to je priznanje vsem, s katerimi skupaj delamo. Je pa res, da vsako skupnost sestavljamo posamezniki, ki žrtvujemo svoj čas in sposobnosti, a s skupnimi močmi lažje kaj ustvarimo – smo močnejši. To priznanje je znamenje, da smo na pravi poti. Vse, kar delamo, obrodi neke sadove, zato mi ni žal ne časa ne truda pri delu z mladimi in obiski starejših. Vse storjeno dobro se povrne z dobrim. Pa na drugačen način. Sem pa hvaležna vsem, posebno najbližjim, ki mi pri tem stojijo ob strani in me podpirajo.

Andreja Košmrlj

Tako posameznikom kot tudi ekipi priznanje veliko pomeni. Ponosni smo, da je kapelica sprejeta in cenjena ne samo na lokalnem, ampak tudi na občinskem nivoju. V veliko zadovoljstvo pa nam je predvsem to, da so nam pri projektu vsi, brez izjeme, priskočili na pomoč. Kot odbor smo projekt sicer vodili, k njegovemu uspehu pa je pripomoglo veliko ljudi. Bog nas je preko Marije združeval in blagoslavljal naše delo. Sv. mati Terezija je rekla, da ne moremo vsi delati velikih stvari, lahko pa delamo majhne stvari z veliko ljubeznijo. In kar delaš z ljubeznijo, ni nič pretežko. Srce pa se veseli, ko to opazijo tudi drugi in te nagradijo.

Samoiniciativni odbor za kapelico

Zlata plaketa Občine Sodražica nam veliko pomeni. Pomeni nam spoštovanje do Zadruga, ki je letos praznovala 110 let. Je priznanje našim predhodnikom, združnikom in zaposlenim tako v Sodražici kot v Ribnici, kjer smo letos prejeli županovo priznanje. Zlato plaketo sprejemamo s ponosom in smo je res veseli, saj menimo, da dobro delujemo v občini – prispevamo k obranjanju in širjenju suhe robe, naši zaposleni so domačini, z županom urejamo stvari z roko v roki in si pomagamo ... To je tisto pravo, ne samo za danes, ampak tudi za naprej. Samoumevno nam je bilo, da se odrečemo denarni nagradi in jo predamo osnovni šoli, ki deluje na kulturnem in športnem področju, saj je v mladih naša prihodnost.

Samo Mohorčič, direktor KGZ Ribnica

USKLADITEV GRBA IN ZASTAVE OBČINE SODRAŽICA S HERALDIČNIMI PRAVILI

PRIPRAVILA: DARJA VETRIH, SLIKOVNI MATERIAL: PREDSEDNIK DRUŠTVA HERALDICA SLOVENICA ALEKSANDER HRIBOVŠEK

Občina Sodražica je prejela nekaj pobud, da naj bi se grb in zastava Občine Sodražica kot istovetnostna simbola občine uskladila s pravili heraldike (grboslovja in zastavoslovja). Prav tako so posamezniki predlagali, da se pesem Moja Sodražica avtorja Zdenka Turka, ki jo poznamo v izvedbi Tamburaškega orkestra Sodražica, razglasi za občinsko himno.

Na 3. redni seji občinskega sveta februarja sta člana občinskega sveta Andrej Pogorelec in Ernest Pirnat podala tudi uradno pobudo za spremembo in dopolnitev Odloka o istovetnostnih simbolih v smislu dopolnitve z razglasitvijo pesmi Moja Sodražica za občinsko himno in uskladiitev grba ter zastave s pravili heraldične stroke. Na podlagi tega je občinski svet na predlog župana s sklepom ustanovil Komisijo za spremembo Odloka o istovetnostnih simbolih Občine Sodražica. Odločitev, da se odpre možnost za morebitne spremembe istovetnostnih simbolov, temelji tudi na dejstvu, da so številne občine v Sloveniji, tudi v bližnji okolici, med njimi Loški Potok, Velike Lašče in Bloke, svoje istovetnostne simbole v preteklosti spreminjale in jih uskladile s heraldičnimi pravili.

Namen imenovane Komisije je bila torej preučitev potrebe po spremembi istovetnostnih simbolov Občine Sodražica in vključitve občinske himne v Odlok. Komisija se je sestala na štirih sejah in temeljito preučila razloge za spremembo istovetnostnih simbolov. V ta namen je pridobila tudi mnenje heraldičnega društva oz. predsednika društva Heraldica Slovenica Aleksandra Hribovška.

Povzetek mnenja heraldičnega društva in poročila Komisije

Pri kategorizaciji in izdelavi grbov se pri heraldiki postavlja na prvo mesto izrazitost (preprosto in barvno jasno podano vsebino), jasnost (jasno sporočilo vsebine) in unikatnost.

- Unikatnost je zagotovljena, saj reta kot simbol omogoča občini, da se kot edina v državi predstavlja s suho robo.
- Jasnost sporočila vsebine grba ni zagotovljena. Diagonalni izris rete v grbu daje vtis nedokončanega ali celo poškodovanega izdelka.
- Izrazitost ni zagotovljena, saj nedokončana reta omejuje jasno podano oz. izrisano vsebino, kar otežuje enostavnost upodobitve in prepoznave.

Predlagane izboljšave grba:

- Za izboljšanje izrazitosti in jasnosti je treba definirati zaključek rete.

IZRIS V UPORABI

HERALDIČNI PREDLOG

Predlagane izboljšave zastave:

- Izboljšava: Grb povečamo na 2/3 višine zastave in ga umestimo v središče zastave. Slednje pripomore k boljši vidljivosti tudi pri zastavi v notranjih prostorih, ko ta ne plapolata.
- Alternativne verzije sledijo standardni konstrukciji slovenskih občinskih zastav. V njej ne uporabljamo grbov, ampak osrednji motiv grba in glavni barvi.

Predstavitev simbolov

Osnovno vodilo pri uskladitvi istovetnostnih simbolov je bilo, da rešeto ostaja osrednji simbol naše istovetnostne podobe (simbol suhe robe, prepletenost, povezanost ...). Prav tako ostajata v uporabi barvi, s katerima se identificiramo – zelena predstavlja pokrajino in rumena kot barva lesa. V novi podobi grba tako rešeto predstavlja celoto in ne le posamezni del (vitre), ki ga heraldika razume kot nezaključen element.

Izboljšava obstoječe zastave prinaša poenostavitev grba z odstranitvijo črnih notranjih obrob in zunanje bele obrobe. S tem se uporabita zgolj dve osnovni barvi. Grb je večji, izrazitejši in pomaknjen v središče zastave, kar pripomore k boljši vidljivosti tudi v notranjih prostorih, ko zastava ne plapolja.

Alternativni verziji zastave sledita standardni konstrukciji slovenskih občinskih zastav, ki je bila uveljavljena v devetdesetih letih prejšnjega stoletja. V njih se namesto grba uporablja zgolj osrednji motiv in glavni barvi.

POVABILO

Zainteresirano javnost vabimo na strokovno predstavitev predlaganih sprememb grba in zastave Občine Sodražica, ki bo v **četrtek, 19. 12. 2019, ob 18. uri** v sejni sobi Občine Sodražica.

Heraldična pravila in novo zasnovano grba in zastave bo predstavil Aleksander Hribovšek, predsednik društva Heraldica Slovenica.

Prosimo, da svojo prisotnost najavite na tel. št. (01) 836 60 75 ali po e-pošti: obcina@sodrazica.si najkasneje do 19. 12. 2019 do 10. ure. V primeru velikega zanimanja bo predstavitev v gasilskem domu v Sodražici.

OBVESTILO

Na uradni spletni strani Občine Sodražica (www.sodrazica.si) je objavljen naslednji

Javni poziv

Z namenom vključitve javnosti v postopek odločanja pozivamo vse zainteresirane občane, da **od 9. 12. 2019 do 9. 1. 2020** posredujejo svoje mnenje k predlaganim rešitvam grba in zastave Občine Sodražica oz. k predlogu, da se pesem Moja Sodražica avtorja Zdenka Turka, ki jo poznamo v izvedbi Tamburaškega orkestra Sodražica, razglasi za občinsko himno.

Svoja mnenja lahko oddate na e-naslov: obcina@sodrazica.si, po pošti na: Občina Sodražica, Trg 25. maja 3, 1317 Sodražica, ali neposredno v prostorih tajništva Občine Sodražica.

Župan mag. Blaž Milavec

15. DRAMSKO – GLASBENA MINEŠTRA

TA ZELENA DEŽELA
21. 12. 2019
ob 19.00
v Športni dvorani Sodražica

Drage krajanke in krajanj občin Ribnica, Sodražica in Loški Potok!

Ob iztekajočem letu in pričakovanju novega je čas, da drug drugemu zaželimo vse dobro. Poskrbimo, da bo dobro tudi do našega okolja, vsak dan ...

Ekipa Komunale Ribnica

366
pravih
odločitev!

Društvo upokoencev Sodražica vam v letu, ki prihaja, želi, da bi bili vaši dnevi srečni in zdravi, poti uspešne in nasmehi zadovoljni.

SREČANJE STAREJŠIH OBČANOV – BOJ PROTI OSAMLJENOSTI

PIŠE: ANA MODIC

Tokratno srečanje starejših na začetku oktobra je bilo že 12. po vrsti. To pomeni, da taka srečanja v organizaciji DU Sodražica v Sodražici potekajo že od leta 2008. Njihov namen je na enem mestu združiti starejše občane, jih pogostiti in s kulturnim programom razveseliti. Vodji prostovoljk, ki sodelujejo pri programu, sta Anica Rigler in Milka Gornik. Vodenje programa je tako kot vsako leto doslej prevzela Cvetka Vesel. Prostor za druženje nam je odstopila ravnateljica naše osnovne šole, gospa Majda Kovačič Cimperman. Za ozvočenje in prevoz nekaterih starejših je poskrbel Srečko Benčina. Darko Vesel je fotografiral nastopajoče in tudi nas, objavljene.

4. oktobra so nas v šolski dvorani na lepo, sončno popoldne pričakale lepo pogrnjene mize, okrašene s šopki drevesnega listja v toplih jesenskih barvah. Najprej nas je pozdravila vodja programa Cvetka Vesel, ki je pozdravila tudi župana Blaža Milavca. Gospa Majda Kovačič Cimperman se ni mogla udeležiti našega srečanja in je poslala opravičilo in obenem lepe želje za dobro počutje ob srečanju. Sledil je kulturni program srečanja. Vsak se bo sam odločil, kaj se mu je najbolj vtisnilo v spomin: ali je bila to otroška folklorna skupina iz vrtca, bosonoga in v oblačilih, ki so prikazovala oblačenje na začetku 20. stoletja, ali je bil to upokojenski zborček pod vodstvom Iva Smisla ali skeč Olge in Milke, mladi harmonikar Tilen Adamič ali petje zakoncev, Mirka in Angelce Klun.

Program je povezovala Cvetka Vesel, ki je spregovorila tudi o

osamljenosti nekaterih starejših in posledicah takega stanja. Posledice osame so številne telesne in duševne motnje: prehlad, depresija, demenca, celo srčni infarkt in možganska kap ter zlo vsega zla – rak. Zato se je treba proti osamljenosti boriti z vsemi sredstvi, eno od njih je tudi takšno druženje. Pa vendar ni dovolj, da drugi naredijo kaj za nas, človek mora tudi sam narediti kaj zase. Sam mora oditi v družbo ljudi z enakimi interesi in aktivno sodelovati v njej, sam mora poskrbeti za dobre odnose s svojimi otroki in vnuki, sosedi, brati in sestrami, če jih še ima. Biti mora ponosen na vse, kar je v življenju naredil in dosegel: uspešno zaključil šolanje, uspešno opravljal poklicno delo, si ustvaril družino, poskrbel za svoje otroke, da so imeli topel dom, poskrbel za svoje starše, ko so potrebovali pomoč. In človek mora biti tudi hvaležen za vse, kar mu je bilo v življenju dano. Ne sme misliti na to, česa ni imel, ampak na to, kar je imel in kar ima. Tu mislim predvsem na zdravje, umske in fizične sposobnosti, dobre otroke, zdrave vnuke, dobre prijatelje.

Mi vsi pa moramo biti hvaležni tudi našemu županu Blažu Milavcu, ki nas je tudi na tem srečanju lepo pozdravil in nas obvestil o uvedbi Prostoferja za prevoz starejših, nemobilnih do zdravnika ali po drugih opravkih tudi v naši občini.

Kulturnemu delu je sledila pogostitev, naše prostovoljke so nas postregle z okusno malico in pijačo. Po prijetnem klepetu in obiskih znancev pri mizah smo si rekli: Na ponovno snidenje ob letu osorej.

90 LET ANTONIJE – TONČKE LOVKA

PIŠE: CVETKA VESEL, FOTO: ŠTEFKA JORAS

Starejša generacija se še spomni spretne in prijazne trgovke Tončke. Težko je verjeti, da je ta še čila in energična gospa novembra letos izpolnila 90 let.

Tončka Lovka, roj. Košmrly, se je rodila 23. oktobra 1929 v Retjah v Loškem Potoku. V družini je bilo šest otrok. Doma so imeli veliko kmetijo, oče je bil furman s par konji, mama in otroci so delali na njivah. Delo na kmetiji ji ni preveč dišalo, želela si je nadaljevati šolanje in se izučiti kakšnega poklica. Po vojni se je udeležila udarniškega dela pri gradnji Nove Gorice in ob tem dobila ponudbo, da se izšola za trgovko. Tako se ji je izpolnila življenjska želja. Najprej je bila vajenka v trgovini v Kočevju, nato je opravljala tečaje v Novem mestu, poklicno trgovsko šolo pa je uspešno končala v Brežicah. Razveselila se je, ko je dobila službo v Sodražici, blizu svojega doma, kamor je ob nedeljah hodila peš. Takrat je bila trgovina – narodni magazin pri Mikoliču in zadruga še pri Kaprolu. Po izgradnji stavbe Kmetijske zadruge na trgu so se preselili v nove, za takrat silno moderne prostore. Delo v trgovini je trajalo skoraj ves dan, saj so imeli deljen delovni čas, delali pa so vse dni v tednu razen nedelje. Rada je prodajala, razumela se je s sodelavkami, rada je imela kupce, in če bi bila še enkrat mlada, bi izbrala enako poklicno pot.

Najprej je stanovala pri Trhnovcovih, nato se je skupaj z drugimi dekleti preselila v župnišče. Župnik Majdič jih je imel zelo rad. »To so naše punčke,« jim je govoril. Svojega moža Ivana je spoznala kar v trgovini. Na začetku je v trgovino prihajal poredkoma, potem pa čedalje pogosteje. Znanke so govorile: »Na trg pride, pa samo trgovino gleda.« Med njima je vzklila ljubezen, ki sta jo leta 1956 kronala s poroko. Preselila se je k možu v Zamostec in naslednje leto sta se jima rodila dvojčka Marjan in Jože. Kmalu po porodu je morala v službo,

porodniški dopust je trajal le tri mesece. Varstvo otrok je prevzela tašča. Mož je za tri leta odšel v Nemčijo, da so potem lažje zgradili novo hišo, v katero so se vselili leta 1967. Dela je bilo veliko, v službi, z otrokoma, s kmetijo, ampak z voljo in razumevanjem se lahko premagajo vse težave. Kar nekaj lokacij zaposlitve je zamenjala, kakšnih deset let je prodajala v trgovini v Zamostcu, po zaprtju te trgovine je bila v Žimaricah, svojo delovno dobo je leta 1985 zaključila v novi samopostrežni trgovini v Sodražici. Delo med vaščani Zamostca je bilo prijetno, vedno se je potrudila, da so imeli na zalogi vse, kar so potrebovali. Tudi v Žimaricah se je med domačini počutila sprejeta.

Aktivna članica Društva upokojencev Sodražica je že 33 let in vedno je rada prihajala v njihovo družbo. Tudi letos se je udeležila piknika za jubilate in se povesečila skupaj z ostalima devetdesetletnikoma in drugimi slavljenci. Oba z možem pa sta bila na srečanju za starejše občane in obljubila sta, da bosta še prišla. Z znanci in prijatelji so imeli zanimive pogovore.

»Vse življenje sem rada delala. Kot majhna sem morala, potem ti pa to pride v kri. Rada imam čisto stanovanje, urejen vrt pa red pri prehrani,« pravi. Res je tako, stanovanje je čisto, prijetno urejeno, vsaka stvar je na svojem mestu. Ob hiši pa je velika greda, kjer je Tončka tudi letos pridelala veliko raznovrstne zelenjave in krompir. Vsak dan skuha kosilo, največkrat domačo, kmečko hrano, tudi kruh vedno peče doma. Tončka mi je zaupala tudi, kako sta z možem uspela tudi v zrelih letih ostati v tako dobri kondiciji. Vsako jutro na tešče popijeta

žlico medu in dva decilitra tople vode. Da jima ne bi primanjkovalo vitamina C, si pomagata s cedevito. Zdravil ne potrebuje, razen eno tabletko na dan proti visokemu krvnemu tlaku. Izogiba se stresu, zato ne posluša poročil.

»Človek se ne sme nikoli zapustiti in tudi pošaliti se je dobro,« še

doda. »Počutim se zdrava, sem pozitivna in imam še veliko energije. Da bi le tako ostalo.«

Vsi, ki smo z njo praznovali, se pridružujemo njeni želji in ji želimo še veliko zdravih in veselih let. Naj še dolgo uživa v sadovih svojega življenja!

LEDVICE – STRAH, MOČ IN VOLJA

PIŠE: KATARINA ARKO IZ DRUŠTVA ZDRAV.SI

Ledvice so organ, ki nosi izvorno, primarno spolno energijo v vsakem izmed nas. So rezervoar, skladišče življenjske energije Qi in po tradicionalni kitajski medicini (TKM) pripadajo elementu vode, ki vlada v času zime. Smo del narave in z njenim opazovanjem vidimo, da se v naravi pozimi vse umakne k počitku, skriva globlje pred hladom, umiri, počiva, obda s temo ... Zemljo prekrije sneg, da zavaruje svoje bistvo, »seme«, ki bo spomladi zopet vzkliklo v svetlobi in svežini. Voda zamrzne.

Temu ritmu narave je vredno slediti. Energijo, ki je bila do tedaj na površju, pospravimo v notranjost, da ohranjamo toploto znotraj (jang v jinu). V našem telesu, elementu vode, pripadajo jinu ledvice in jangu mehur s celotno družino organov: kosti, kostni mozeg, ušesa, možgani, celotni reproduktivni sistem (rodila), prostata ... Vsi ti organi bodo tekom zime na preizkušnji, kajti izvorna energija, kot smo omenili, je doma v ledvicah in kot rezervoar nudi energijo ostalim organom v kriznih razmerah, kot so bolezni, pomanjkanje hrane in podobno. Tekom življenja smo dolžni življenjsko energijo neprestano obnavljati s svojim načinom življenja (s pravo hrano, dihanjem, tekočinami, počitkom in spanjem, izogibanjem čustvenih nihanj itd.), kajti na nas delujejo vplivi od zunaj in znotraj. Naša naloga je, da skrbimo za ravnovesje in zdravo mero vsega.

Najbolj ledvice poškodujeta strah in stres, ki ju je danes v izobilju, zato so odzivi na dogajanja v naši okolici ključna. Dodatno vpliva tudi morfologija posameznika, zlasti ko govorimo pretežno o ledvičnem tipu. Po morfologiji smo običajno sestavljeni iz dveh ali treh tipov od petih (ledvični, jetrni, srčni, vranični in pljučni). Če prednjači ledvični tip, je oseba po konstituciji visoka, drobna, tankih kosti, brez značilnih oblin pri ženskah, tankih las, bolj svetle polti, študiozna ... Te osebe so bolj introvertirane, se izogibajo izpostavljanju, se držijo v ozadju (vsi drugi so boljši), niso vodje. V sebi pogosto nosijo strah in imajo običajno nizko samopodobo. Stres ni njihovo gonilo, temveč pogosto povzroči še globlji umik v destruktivna čustva, ki pogosto privedejo do anksioznosti in depresije. Pride do zloma samopodobe. V telesu se spremenijo kemične reakcije, metabolizem, ker se telo želi zaščititi. Iz kosti se začnejo črpati minerali, kalcij, magnezij, katerega potrošnja se ob doživljanju stresa in naporih zelo poveča. Kostni postajata vedno bolj porozne in pogosto pride do predčasne osteopenije in kasneje do osteoporoze, ki je veliko bolj prisotna pri ženskah kot pri moških, čeprav se razgradnja in obnova neprestano dogajata pri vseh. V mladosti je obnova hitrejša od razgradnje kosti. V času po menopavzi pri ženskah pa je le-ta v prvih 5–8 letih 3 do 5 %, zlasti če nismo pozorni pri prehrani in telesu ne nudimo dovolj pravega gibanja. Vnašanje kofeina, alkohola, preveč mlečnih izdelkov in sladkorja povzročata vlago in zakisanost, telo za vzpostavitev ravnovesja še bolj intenzivno črpa kalcij iz kosti, ki se običajno nalaga na kosti in sklepe (bolečine in togost).

Naše telo je sestavljeno iz pretežnega dela vode, ki pa v zimskem času, če pogoji za telo niso optimalni, povzročata togost v sklepih, otekanje v spodnjih okončinah, zadrževanje tekočin v telesu, utrujenost, brezvoljnost, težave z zadrževanjem urina (inkontinenca) in stresno urinsko inkontinenca, ki je vezana na naš odziv na stres. Pojavlja se hlad v spodnjem delu telesa, ledvenem delu in križnici, rodilih, pri-

de do težav z zanositvijo (mrzla maternica), spolne disfunkcije, pojava išiasa. Hlad običajno napade telo skozi stopala ali ledveni del, lahko pa je sprožilec tudi strah ali stresni dogodek, ki te dobesedno ohromi, zamrzne (tudi voda pozimi zamrzne). S psihološkega vidika je ta predel povezan s finančno varnostjo v prihodnosti (Kako naprej?).

Kako si lahko pomagamo? Predvsem je pomembna topla obutev, v noge nas ne sme nikoli zebsti, niti noge ne smejo biti mokre. Ledvice naj bodo vedno dobro zaščitene, da ne vstopi mraz v telo skozi ta predel. Vsak večer si stopala do gležnjev segrejemo v toplo-vroči kopeli in jih dobro pregnetemo. V veliko pomoč so tudi zeliščne kopeli, odlična je preslica.

Za krepitev ledvične energije se priporoča hrana, ki je grenkega okusa, to je vsa zelenjava, ki raste pod zemljo (repa, gomoljna zelena, korenje, rdeča pesa, fižol, zlasti črni, soja ...). Namreč elementu vode pripada črna oz. temno modra barva in slan okus, kar pomeni naravno slano, npr. svinjsko meso. Priporoča se uživanje izdatnejše hrane, več zdravih maščob in oreščkov. Hrana naj bo dalj časa kuhana, če je možno, na ognju. Čustva obvarujemo z nežnostjo, do katere pridemo z umirjenim zavestnim dihom iz spodnjega dela trebuha. Dualnost je prisotna tako v naravi kot tudi v telesu, zato lahko te asociacije prenesemo v telo. Vrline so nasprotje čustev. V nežnosti in strahu je prisotna tudi izjemna moč. Samo pomislimo na vodo, kako nas lahko pomiri in kakšno neverjetno moč ima.

Ledvice potrebujejo počitek, mir, tišino, dovolj spanja, izogibati se je treba pretiranim aktivnostim, da se pore ne odprejo in povzročijo izgubo energije (vstopi mraz v globino). Odpirajo se v ušesa in so povezane tudi z delovanjem oči. Od kakovosti ledvične energije sta odvisna vid in sluh. Ledvice nadzorujejo presnovo vode, zadrževanje in izločanje (suhost oči). Izvorna vitalna esenca v ledvicah je zadolžena za proizvodnjo kostnega mozga, ki deluje na možgane in njihovo funkcijo. Pomembno je uživanje dovolj vode, zlasti tople, po požirkih, tudi pred spanjem.

Strah, nežnost, vztrajnost, moč in volja so čustva in kvalitete/vrline, doma v naših ledvicah, organu iz elementa vode, ki po TKM deluje v paru z mehurjem. Njegova naloga je izločanje nečistoče iz telesa, tako fizične, mentalne kot čustvenega značaja. Psihološki vidik mehurja nam pove, koliko delujemo v skladu s samim seboj. Predel spodnjega dela trebuha bi moral biti vedno vroč, da uparja tekočino v mehuru, ki hladi srce, s katerim sta v tesni povezavi (voda-ogelj).

Ohranjajmo ledvice in mehur v času zime v toploti, miru, tišini, naredimo si kar se da lepo, bodimo nežni in spoštljivi sami s sabo in z drugimi, vztrajni in se kot voda pomikajmo do svojega cilja.

Naše življenje naj ne temelji na strahu, temveč na volji in notranji moči.

Zahvaljujem se vsem, s katerimi sem v letu 2019 kakor koli sodelovala, se družila na predavanjih ali brala, in vam želim lep prehod v leto 2020.

V NEŽNOSTI JE MOČ.

ZDRAVO IN SREČNO 2020!

Katarina iz Društva Zdrav.si

AKCIJA PRAVI MOŠKI PRISLUHNI SVOJEMU TELESU

Moški so običajno manj pozorni na svoje zdravje, za rakom pa zbolevalo pogosteje kot ženske. Težje odkrito spregovorijo o bolezni, k zdravniku pa gredo šele takrat, ko je že res hudo. Letošnja akcija s sloganom Prisluhni telesu, poskrbi zase! moške spodbuja, da so pozorni na telesne spremembe, da ne oklevajo in pravočasno obiščejo zdravnika, da se izogibajo slabim navadam in se odzovejo vabilom na presejalne teste programa SVIT.

Statistika ni spodbudna

Med najpogostejšimi vrstami raka, ki pestijo sodobnega moškega, so rak prostate, rak pljuč, rak debelega črevesa in danke, rak glave in vratu ter rak mod, ki je sicer redek, a ogroža predvsem mlade moške med 20. in 40. letom starosti. Obolenost za rakom se povečuje in pričakovati je, da se bo zaradi staranja prebivalstva v prihodnosti še povečevala.

Prisluhnite telesu! Prepoznajte prve znake!

Kljub hitremu razvoju medicine lahko za svoje zdravje še vedno največ naredimo sami. Pravi moški se zaveda, da s svojim zdravjem skrbi tudi za srečo svojih najbližjih. Zato z zdravim načinom življenja zmanjša tveganje za razvoj raka, s poznavanjem zgodnjih znakov in simptomov raka pa omogoči, da se bolezen pravočasno odkrije, kar bistveno poveča možnosti ozdravitve. Večina vrst raka je ozdravljivih, če jih odkrijemo dovolj zgodaj, ko se še niso začele širiti po telesu.

Prepoznavajmo prve znake in simptome bolezni* ter takoj poiščemo zdravniško pomoč:

- pogosto uriniranje, zlasti ponoči, slaboten ali prekinjen tok urina, bolečina ali pekoč občutek med uriniranjem, krvav seč - rak prostate
- novonastali ali spremenjen dolgotrajni kadilski kašelj, ponavljajoče se pljučnice, kri v izpljunku, težko dihanje, bolečina v prsih - rak pljuč
- bolečine v trebuhu, napenjanje, vetrovi, mehkejša ali trša blata, spremembe v odvajanju blata, zaprtost, kri na blatu, krvavitve iz danke - rak debelega črevesa in danke
- težave pri žvečenju, požiranju ali dihanju, trajna neprehodnost nosnih votlin ali ponavljajoče se krvavitve iz nosu, dolgotrajna hripavost ali sprememba barve glasu, zmanjšana gibljivost jezika, občutek tujka v žrelu, grlu in vratu - rak glave in vratu
- zatrdlina v modu, sprememba strukture moda, trše modo, povečanje ali zmanjšanje moda, občutek napetosti, teže in neugodja v modu, bolečina, ki seva proti dimljam in medeničnemu dnu - rak mod

*Številni izmed naštetih bolezenskih znakov (simptomov) so neznaki. Nekateri bolniki nimajo nobenih težav. Nekateri znaki so povezani tudi z drugimi obolenji.

Prej ko odkrijemo raka, večje so možnosti za uspešno zdravljenje. Psiholog prof. dr. Peter Umek moške poziva: »Moramo preseči svoj ego in se pravočasno zglasiti pri zdravniku. Zato ne bomo nič manj moški.«

Več o najpogostejših vrstah raka pri moških, simptomih in dejavnih tveganja najdete v publikacijah Društva onkoloških bolnikov Slovenije in na spletni strani www.izogniseraku.si.

SKUPINA ZA SAMOPOMOČ BOLNIC IN BOLNIKOV Z RAKOM

PIŠE: ALENKA NADLER ŽAGAR, FOTO: MIRJAM ZALAR RIBIČ

Društvo onkoloških bolnikov Slovenije združuje bolnike z rakom, njihove svojce, zdravstvene strokovnjake in ostale, ki so pripravljene sodelovati pri spoprijemanju z boleznijo. Čeprav rak neposredno ne ogroža več življenja v tolikšni meri kot nekoč in je mnogo vrst raka ozdravljivih, močno zaznamuje življenje bolnika in njegovih bližnjih. Med mnogimi dejavnostmi in oblikami pomoči Društva onkoloških bolnikov je tudi mreža skupin za samopomoč. V Sloveniji v programu Pot k okrevanju trenutno deluje 20 skupin, ki poleg rednih mesečnih srečanj organizirajo mnoge druge dejavnosti. Skupine za samopomoč so namenjene bolnikom in bolnicam na vseh stopnjah zdravljenja in rehabilitacije v poteku bolezni in spoprijemanju z mnogimi težavami, ki jih prinaša življenje z rakom in izkušnjo raka.

V Ribnici smo na pobudo takratnih bolnic in ob velikem prizadevanju danes že pokojnih Milene Peterlin in Pavle Lovšin skupino za samopomoč ustanovile pred dvajsetimi leti. 27. septembra 1999 je bilo organizirano prvo srečanje, ki sta ga vodili tedanja predsednica Društva onkoloških bolnikov Slovenije Marija Vegej Pirc in klinična psihologinja Andreja Cirila Škufca. Tedaj so bile ciljna populacija zlasti ženske z rakom dojke v okviru programa Pot k okrevanju. Kasneje se je obseg razširil na bolnike in bolnice z vsemi vrstami raka.

V dvajsetih letih delovanja je vsak četrti ponedeljek v mesecu ob 17. uri v sejni sobi Zdravstvenega doma dr. Janez Oražma čas in mesto, ko se skupina sestane. Pride lahko vsak, ki ima izkušnjo z rakom in čuti potrebo, da jo podeli, morda potrebuje pomoč, nasvet ali pa samo nekoga, da ga posluša. Pri nas velja načelo, da poveč toliko, kot čutiš, in seveda, da poslušaj in slišiš, kar nekdo, ki je v stiski, želi povedati. Kajti nasveta ni težko podati. Veliko več je vredno, da nekomu prisluhneš, ga slišiš, čutiš in razumeš, čeprav morda nimaš odgovora. Seveda je samoumevno, da kar v skupini podelimo, v njej tudi ostane. Tako izpolnjujemo osnovni namen skupine za samopomoč, kjer ob strokovnem vodenju z medsebojno pomočjo in izmenjavo izkušenj lažje premagujemo stiske, ki jih prinaša življenje z rakom.

Skupino vodita strokovna vodja Alenka Nadler Žagar in prostovoljka koordinatorka Marija Adamič, ki svojo funkcijo opravlja že deset let (pred njo pokojni Milena Peterlin in Metka Marn). S svojim delom se je pridružila tudi psihoterapevtka Vera Horžen, kot zunanja sodelavka pa je pogosto prisotna tudi Anka Debeljak.

Skupina za samopomoč je letos praznovala 20. obletnico delovanja. S skromno slovesnostjo smo jo obeležili 10. oktobra 2019 v čudovitem okolju skednja Škrabčeve domačije, kjer smo se zbrali člani in članice Skupine za samopomoč za bolnice in bolnike z rakom Ribnica, vodstvo Društva onkoloških bolnikov Slovenije, predstavniki ostalih skupin za samopomoč iz naše dežele in predstavniki Zdravstvenega doma dr. Janeza Oražma Ribnica.

V KUHINJI BO PRAZNIČNO DIŠALO ...

PIŠETA IN FOTOGRAFIRATA: SONJA IN MARJAN ČAMPA

Dišala bo potica, piškoti, dišalo bo po medu, cimetu. V kuhinji se pred prazniki dogajajo zanimive reči, zanimivejše kot običajno. Gospodinje že nekaj časa prej prelistavajo kuharske knjige: stare, čisto stare, pa novejše, sodobne s hitrimi recepti. Pri tem ne smemo pozabiti, da za praznike ne potrebujemo nič več jedi kot za navadne dneve. Da pa bosta kosilo in večerja praznična, pripravimo tiste jedi, ki jih drugače ne kuhamo, ker zahtevajo preveč časa. To bo prijetna sprememba.

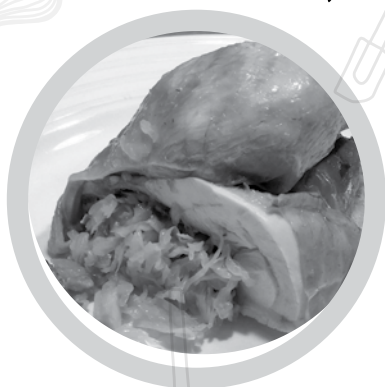
Tiste, ki že leta pečejo dobro orehovo potico po starem, preizkušenem receptu, z vsemi zaupnimi babičinimi nasveti, jo bodo spekle tudi letos. Najboljša bo od vsega in nikoli prav takšna, kot je bila lani ali kot jo je spekla soseda.

Potico lahko nadomestimo s kakšnim domačim pecivom. Poskusimo pripraviti kaj novega: dobre krhke piškote, oblite s čokoladnim ledom, ali medenjake, oblite s citronovo glazuro, nadevane z orehi, mandeljni, kandiranim sadjem ...

Za tokratno številko Suhorobarja sva izbrala dva recepta, in sicer piščanca, nadevanega s kislim zeljem (najin avtorski recept, za katerega sva idejo dobila čisto po naključju), za sladico pa preprosto kokosovo strjenko s čokoladno omako, ki jo na prefinjen način ponudimo še tako zahtevnemu jedcu.

Piščanec, nadevan s kislim zeljem *Kokosova strjenka s čokoladno omako*

1,5 kg piščanca
15 dag pečene slanine
8 dag čebule
lovor
celi poper
noževo konico mlete
sladke paprike
sol

Priprava:

Kislo zelje operemo in ga kuhamo 20 minut. Posebej sesekljamo čebulo, slanino narežemo na kockice. Oboje prepražimo, dodamo dobro odcejeno kuhano zelje, lovor, celi poper, sladko papriko in sol po potrebi. Vse skupaj dobro prepražimo čim bolj na suho. Piščanca nasolimo in ga s pomočjo žlice nadevamo z zeljnim nadevom čim bolj na trdo, da potem pri rezanju nadev čim bolj drži skupaj. Piščanca pečemo dobro uro. Jed je zanimiva, sploh nima okusa po kislem in jo brez težav uvrstite na praznični jedilnik.

Strjenka

2 bananina jogurta
1 kislja smetana
6 dag sladkorja v prahu
vanilin sladkor
5 dl sladke smetane
6 dag kokosove moke
3 dag želatine

Čokoladna omaka

10 dag jedilne čokolade
0,3 dl alpske smetane
malo cimeta

Priprava:

V kotličku zmešamo jogurt, kisljo smetano, sladkor, vanilin sladkor. Na rahlo primešamo raztopljeno želatino, stepeno sladko smetano in kokosovo moko. Pripravljeno kremo vlijemo v modelčke, ki jih prej tanko namažemo z oljem. Postavimo v hladilnik, da se strdi. Dobro ohlajeno strjenko stresemo iz modelčka in polijemo s čokoladno omako.

Spet prišli smo v čase,
ko je treba dat' kaj vase.

Rogljčke, potice, piškote
pa še drugih sort dobrote.

Enim golaž »fejst« diši
drugi ne pomislijo na te jedi.

Čisto vsakemu od nas
pa misel na božični čas v nasmeh razširi obraz.

Novoletne piškote z otroki naredimo,
skupaj za mizo pogovor začnimo.

O sreči, vrednotah in zdravju naj se pogovor iskri,
traja še nekaj sledečih dni in noči.

Sonja in Marjan

**TAMBURAŠKI ORKESTER
SODRAŽICA**

**16. tradicionalni koncert
25.12.2019 ob 18.00**

Športna dvorana Sodražica

USPEHI KLUBA SIBOR INOTHERM

ČLANSKO, MLADINSKO IN KADETSKO SVETOVNO PRVENSTVO ABU DABI 2019

PIŠE: ELVIS PODLOGAR, PREDSEDNIK SIBORJA, FOTO: ARHIV KLUBA

Po uspehih na turnirjih in prvenstvih German Open 2019, Kočevje 2019, Kreta 2019 in Črnomelj 2019, so naši člani odpotovali na svetovno prvenstvo v Abu Dabi.

Med 15. in 24. 11. 2019 je v mestu Abu Dabi v Združenih arabskih emiratih potekalo svetovno člansko prvenstvo v ju-jitsu borbah, duo sistemu, duo showu, ne-wazi, paraju-jitsu in kategoriji masters. Na prvenstvu je nastopilo 1125 tekmovalcev iz rekordnih 67 držav sveta. Pod okriljem Ju-jitsu zveze Slovenije se ga je udeležilo tudi 21 slovenskih reprezentantov, ki so barve Slovenije zastopali več kot dostojno. Barve Siborja Inotherm pa je zastopalo devet članov.

Prvi dan so bile za Sibor na vrsti tri kadetske kategorije. Prvo borbo je začel Andraž Žlindra, borbe kadeti do 73 kg, ki je izgubil proti Rusu, v naslednji pa je premagal Kazahstanca. Sledila je borba za 3. mesto proti Italijanu, kjer je malo zmanjkalo za bron, vendar je 5. mesto lep uspeh in dobra izkušnja za naprej.

Nadaljevala se je kategorija duo mešani pari pri kadetih, kjer sta Nika Kotar in Luka Čirovič začela z zmago in tako nadaljevala do konca. S štirimi zmagami sta postala svetovna prvaka. Izjemno, če vemo, da je to komaj njuno drugo prvenstvo. Čestitke.

Zadnjo borbo prvega dneva na prvenstvu za Sibor pa sta imela Gal in Andraž v duu kadeti moški pari. Po odličnem začetku sta tudi nadaljevala v tem slogu in s štirimi zmagami postala svetovna prvaka. Njun uspeh je še toliko večji, saj sta ta naslov dodala lansnemu naslovu evropskih prvakov, kar uspe le peščici tekmovalcev.

Drugi dan je nadaljeval Vid Belič v kategoriji borbe do 85 kg, mladinci. Prvo borbo je po izenačenem boju dobil proti Belgijcu. V polfinalu pa mu je nasproti stal tekmovalac iz Poljske, ki je bil tokrat premočan nasprotnik. To je že pomenilo borbo za bron proti Rusu, kjer je bil boj izenačen do konca. Športna sreča je bila tokrat na strani nasprotnika, kar je za Vida pomenilo 5. mesto na svetu.

Lovro Divjak in Matic Jakšič v kategoriji duo moški pari pri mladincih sta tekmovala drugi dan tekmovanja. Imela sta štiri borbe in prav vse sta suvereno dobila, kar je zopet pomenilo naslov svetovnih prvakov in poslušanje tretje Zdravljice. Enkratni dosežek, še posebej zato, ker sta bila fanta kot prva v klubu že dvakrat svetovna prvaka. Čestitke.

Zadnji tekmovalni dan sta zaključili dekleta Tina Pelc in Sara Besal

pri članicah, duo ženski pari. Začeli sta zelo dobro, z zmago, in tako prišli v polfinale. Tam sta ju čakali predstavnici iz Nemčije, ki sta bili tokrat premočni nasprotnici, kar je pomenilo borbo za bron. Zadnja borba proti paru iz Španije je bila tesna do konca, kar je pokazal tudi rezultat, saj je naši puncici le pol točke ločilo do 3. mesta. Na koncu sta osvojili 5. mesto na svetu, kar je dober rezultat, če upoštevamo njuno enoletno odsotnost s tekmovanj zaradi poškodbe.

Kot vsako leto je bilo prvenstvo za člane Siborja odlično in bo zopet težko ponovljivo, vendar se bomo trudili že na naslednjem prvenstvu.

Tako je ekipa Siborja opravila odlično delo: tekmovalci v tekmovalnem delu, trenerji Elvis Podlogar, Boštjan Divjak, Anton Ambrožič, Vitja Gričar in selektorja v trenerskem delu ter ostali člani v organizacijskem delu.

Izjemni rezultati pomenijo za nekatere člane napredovanje v višji pas pri ju-jitsu, statuse športnika pri OKS, pridobitev športnih štipendij ter večjo prepoznavnost Siborja in ju-jitsa.

Še enkrat se zahvaljujemo sponzorjem prvenstva: INOTHERM, BUDOSHOP, MERCATOR, ELDAMEDO, PLINOVODI, ZAVARVALNICA SAVA, MELAMIN, POS PLASTIKA, GAJBA, ROTIS, ZAVAROVALNICA TRIGLAV, MABOLES, KOVAN, OBČINE KOČEVJE, RIBNICA, SODRAŽICA in LOŠKI POTOK ter INTERSOCKS-CROCS, ki so pomagali pri udeležbi na tem in vseh ostalih tekmovanjih.

NOVICE IZ ŠD EXTREM

PIŠE: N. A., FOTO: ARHIV ŠD EXTREM

V ŠD Extrem smo že pošteno zakorakali v jesenski del futsal sezone. Vsi naši igralci in trenerji vseh starostnih kategorij so polno zasedeni – med tednom s treningi, ob vikendih pa z domačimi tekmami in gostovanji.

Člani – U15

Člani ŠD Extrem so v 2. SFL nadaljevali z ligaškimi tekmovanji, vmes pa tudi uspešno nastopali v Pokalu MNZ Ljubljana in se uvrstili v osmino finala Pokala Terme Olimia.

V ligaškem delu tekmovanj so oktobra in novembra odigrali sedem tekem. Tekmo z ekipo FK Kebejlj so odigrali v dvorani Bloški smučar v Novi vasi, saj je bila domača dvorana zaradi prireditve v času tekme zasedena. Nove zmage so dale fantom pogum in motivacijo za nadaljevanje ligaške sezone, navijačem pa nov razlog za udeležbo na

tekmah. Novembra so člani odhajali predvsem na gostovanja, v domači dvorani v Sodražici je bila odigrana le tekma 22. novembra 2019 proti ekipi FK Dobropolje.

V soboto, 12. oktobra 2019, je v Zagorju ob Savi potekalo tekmovanje za Pokal MNZ Ljubljana. Na pokalno tekmovanje so se prijavile štiri ekipe: ŠD Mlinše, Dlan Logatec, FK Dobropolje in ŠD Extrem. Izzrebrana sta bila para ŠD Mlinše - FK Dobropolje in Dlan Logatec - ŠD Extrem. Na prvi tekmi je ekipa ŠD Mlinše premagala ekipo FK Dobropolje, na drugi pa ŠD Extrem ekipo Dlan iz Logatca. V finalu

so se člani pomerili z domačini, ŠD Mlinše. Začeli so silovito in nizali priložnost za priložnostjo, vendar je bil vratar nasprotne ekipe vedno na pravem mestu. Po rednem delu se je tekma končala z rezultatom 3 : 3. Sledili so kazenski strelji. Vratar Mlinš je ubranil dva strela naših fantov in bil junak srečanja, zmaga pa je ostala v Zagorju. Naši fantje so prikazali zelo dobro igro in osvojil 2. mesto, ki je ekipo pripeljalo med 16 ekip v Sloveniji v tekmovanju Pokal Terme Olimia.

V nadaljevanju tekmovanja za Pokal Terme Olimia nam je žreb za nasprotnika namenil prvotligaško ekipo KMN Tomaž Šic bar. Tekma je bila odigrana na praznični dan, 31. oktobra 2019. Žal se ni končala po naših pričakovanjih in priznati smo morali poraz močnejšemu nasprotniku. Ne glede na rezultat pa smo na svoje člane ponosni in jim lahko iskreno čestitamo za borbenost in zavzetost za igro, ki vedno znova dokazuje, da ekipni športni duh v ŠD Extrem živi in se razvija, kar pa je vsekakor dobra popotnica za nadaljevanje sezone.

V starostni kategoriji U19 v delu Zahod se za naslov najboljšega borijo ekipe KMN Bronx Škofije, Siliko Fortrade, FSK Stripy iz Škofje Loke, Dlan iz Logatca, FK Dobrepolje, KMN Oplast iz Kobarida in ekipa ŠD Extrem. Vse ekipe so izjemno močne in boj za prva tri mesta bo zelo težak. Fantje so na vseh tekmah dokazali, da se znajo boriti, zmanjkalo jim je le kanček športne sreče.

Ekipo U17 tekme s KMN Oplast iz Kobarida oktobra ni odigrala, ampak je skladno z disciplinskim zapisnikom Nogometne zveze Slovenija (NZS) tekma zabeležena z rezultatom 5 : 0 za našo ekipo. Ekipo je trenutno najvišje uvrščena ekipa iz našega društva, saj po šestih odigranih krogih v času pisanja tega prispevka zaseda 1. mesto.

Ekipo U15 tekmuje v kategoriji močnih in kakovostnih ekip, novembra pa se je okrepila z novimi člani.

Mlajše selekcije

V ekipi U13 za ŠD Extrem tekmujejo predvsem mlajši tekmovalci – vhodni letniki; z njihovo igro in nastopom smo v društvu zadovoljni. Ekipo sestavljajo igralci naših ekip iz Ribnice in Sodražice. Združena ekipa je obetajoča in z dobrim ter vztrajnim delom lahko v prihodnosti še veliko doseže. Do sedaj se je udeležila turnirjev v Ribnici, Sodražici, Kobaridu, Velikih Laščah, Ljubljani in na Škofijah.

Ekipe Extremove šole starostnih kategorij U9 in U11 so se prvih uradnih tekmovanj udeležile novembra, trenirajo in pripravljajo pa se v Sodražici, Ribnici, Loškem Potoku, na Blokah in v Loški dolini. Vztrajno pilijo svoje znanje in pridno hodijo na treninge. Nove člane teh dveh selekcij smo opremili z dresi in pripravili ter uspešno vložili dokumentacijo za uradno registracijo igralcev. Kot pripravo na tekmovanje so selekcije U9 in U11 odigrale nekaj medsebojnih prijateljskih turnirjev, na katerih so igralci izkusili prve tekmovalne korake in začutili tekmovalni duh. Ni jim šlo slabo, videli smo kar nekaj potez, ki so spominjale na odraslo igro.

Mlajši (U6 in U7) pridno pridobivajo prva znanja in osnove igre z žogo. Tudi zanje smo organizirali prijateljske turnirje, kjer so se izkazali kot pravi igralci. Zadnji je bil organiziran novembra v Loškem Potoku.

ŠD Extrem na izbirnih treningih

Na začetku novembra so v Športni dvorani Sodražica potekali izbirni treningi v starostnih kategorijah U15 in U17 na zahodu. Izbor tekmovalcev in potek treningov je del projekta razvoja mladih kadrov, ki ga strokovno in organizacijsko vodi trenerski odbor KMN pri NZS. Izbirni trening v Sodražici je potekal pod vodstvom Tadeja Levstka.

Iz ŠD Extrem so bili na izbirne treninge vabljeni:

- iz U15: Vid Kranjc, Patrik Korenjak in Aljaž Lovrenčič,
- iz U17: Kristjan Mohar, Andraž Gregorič in Nik Ambrožič (golman).

Na izbirni trening so vabljeni perspektivni igralci futsala po posameznih starostnih kategorijah; namenjen je prepoznavanju in preizkušanju pripravljenosti igralcev ter spodbujanju razvoja njihovih talentov. Naši fantje obeh starostnih kategorij so se dobro odrezali in pokazali svojo pripravljenost.

Rezultati kakovostnega dela z mladimi

Prvi vikend v novembru se je v Kidričevem zbrala mlada reprezentanca Slovenije U19 v futsalu. Dokaz, da je naše delo kakovostno in da dobro delamo z mladimi, je vpoklic v slovensko reprezentanco v futsalu kategorije U19. Iz ŠD Extrem sta bila vpoklicana igralca Žan Janež in Miha Car, golman Urban Šilc pa je na čakalni listi. Žan je član ekipe U19 in uspešno nastopa tudi za našo člansko ekipo. Miho-va matična selekcija je U17, vendar s svojim talentom in igranjem redno nastopa tudi za selekcijo U19 in za člane. Urban pa nasprotnikom dela sive lase in brani mrežo selekcije U19. Vsem v društvu iskreno čestitamo, ponosni smo nanje!

Lokalna prepoznavnost

V ŠD Extrem smo izjemno ponosni in veseli, da so naši uspehi in delo prepoznani tudi v lokalni skupnosti. V sklopu prireditve ob občinskem prazniku Občine Sodražica je ekipa U15 s trenerjem in pomočnikom trenerja lanskih državnih prvakov iz našega društva za svoj uspeh prejela priznanje župana občine Sodražica. Prireditve se je udeležila skorajda vsa ekipa in ob prejemu priznanja podoživela lanski uspeh.

Vsi naši igralci in njihovi trenerji se ob uspehih in nagradah zavedajo odgovornosti in dolžnosti, ki jih uspeh prinaša – trdo in disciplinirano delo še naprej in dolžnost, da športne vrednote z vzgledom prenašajo na soigralce v klubu in lokalnem okolju. Za društvo pa so uspehi in priznanja dokaz, da je na pravi poti in da uživa podporo lokalnega okolja, kar daje vsem v društvu dodatno motivacijo pri opravljanju dela in prevzemanju odgovornosti.

V naših vrstah tudi svetovni prvak!

Ponosni smo, da imamo med svojimi člani svetovnega prvaka! Tik pred oddajo prispevka je Andraž Žlindra, član selekcije U19 in članske ekipe, v Dubaju skupaj s partnerjem Galom Koširjem postal svetovni prvak v ju-jitsu, v kategoriji duo sistem.

Aktualno

Z obveščanjem širše javnosti preko medijev, plakatov in obvestil preko družbenih omrežij (Facebook, Instagram) o članskih in mladinskih tekmovanjih vabimo k navijanju in spodbujanju naših ekip v vseh starostnih kategorijah in k futsalu nasploh čim večje število navijačev in simpatizerjev. V veliko pomoč ste nam pri tem starši in skrbniki naših igralcev. Zato vas vabimo, da spremljate svoje otroke na tekmovanjih in navijate zanje, saj vključenost starša v otrokovo športno dejavnost krepi njegovo samozavest in samopodobo ter prinaša številne pozitivne učinke na zdrav in skladen razvoj otrok. Je pa to tudi priložnost za koristno skupno preživljanje prostega časa.

Hkrati pa igralce, starše in vse občane vabimo, da si ob petkih zvečer ogledate tekme naših članov v domači dvorani v Sodražici in zanje skupaj z nami stiskate pesti.

Veseli bomo tudi novih članov v naši pomožni ekipi za pripravo tekme (redarji, časomerilci, zapisnikarji, medicinsko osebje, ostalo pomožno osebje). Interesenti se lahko na nas obrnete v času tekem, treningov ali preko info@sd-extrem.si oz. nas pokličete na številko 041 831 722.

Dekleta, futsal ni samo za fante!

Novembra smo začeli z vadbo futsala za dekleta. Na prvi vadbi se nam je pridružilo 19 deklet iz sodraške in okoliških občin, kar dokazuje, da je ekipni šport za dekleta zaželen in v lokalnem okolju pogrešan.

Vadbi se je mogoče pridružiti tudi naknadno, zato vabimo vse, ki še zbirate pogum, da se nam pridružite.

Treningi potekajo vsako soboto ob 10. uri v Športni dvorani Sodražica. Potrebujete le dobro voljo in dvoranske superge za igranje futsala.

Treniranje futsala prinaša številne prednosti in koristi:

- razvoj telesa (koordinacija, ravnotežje, moč, kondicija, gibljivost),
- krepitev timskega duha (delati v skupnosti z enakimi načeli in pravili),
- pozitivno okolje, sprostitve telesa,
- nasmeh na obrazu.

Dekleta, lepo vabljeni v našo družbo!

Vodstvo, trenerji in vsi člani ŠD Extrem iskreno čestitamo Andražu Žlindri in Galu Koširju za osvojitve naslova svetovnega prvaka v ju-jitsu, kategorija duo sistem.

Andraž in Gal, globok poklon in spoštovanje!

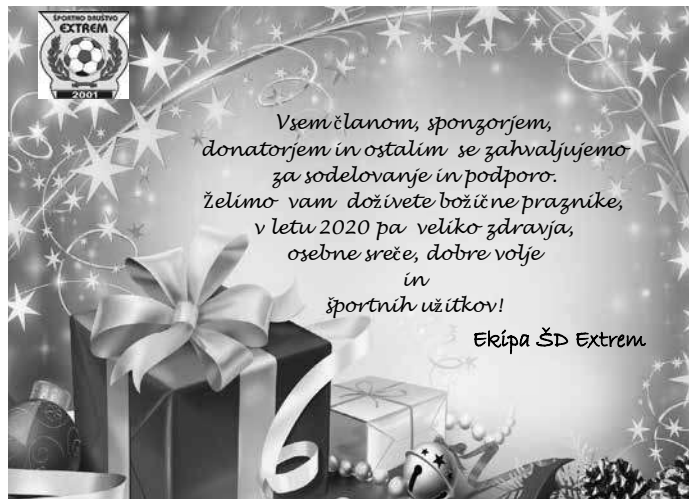
2. MEMORIAL MIHE ČAMPE

PIŠE: TADEJ LEVSTEK, FOTO: MIHA VETRIH

V soboto, 5. 10. 2019, smo se v Sodražici zbrali prijatelji in nekdanji soigralci Mihe Čampe, ki je umrl pred tremi leti. Vabilu na turnir v Sodražici so se vsi povabljeni z veseljem odzvali.

Sestavili smo štiri ekipe, ki so odigrale medsebojne tekme. Po začetni komemoraciji so predstavniki KMN Sodražica na Mihov grob odnesli cvetje. S prižigom sveč pa smo se spomnili še dveh nekdanjih igralcev, Marjana Štupice in Roberta Vesela, ki sta ravno tako igrala v našem klubu in prispevala k razvoju nogometa v kraju.

Po koncu turnirja je sledilo še druženje ob hrani in pijači. Vsak udeleženec memoriala je prejel tudi medaljo s spominom na Miho. Hvala vsem, ki ste se odzvali povabilu in tako pripomogli, da je bil športni dogodek tak, kot si vsi želimo.

ZAHVALA

V soboto, 24. 8. 2019, se je odvijal turnir mešanih trojk v odbojki na mivki, ki ga je organiziral ŠD Sodražica. Čeprav je od turnirja preteklo že nekaj časa, bi se rada zahvalila vsem za pomoč in udeležbo. Velika zahvala gre gostilni in mesariji Arko, ki je prispevala sokove in nam posodila veliki gostinski senčnik, hvala podjetju Zgonc – leseni izdelki za prekrasno suho robo in hvala Bostroju Ž, ki je podaril bone za pice, da nismo ostali lačni, ter Balinarskemu klubu Sodražica za streho nad glavo in odprte sanitarije. Posebna zahvala gre Marku Hočevarju, ki je na les brezplačno vžgal krasne črke za spomin na ta turnir.

Največja zahvala gre moji ekipi ŠD Sodražica – sekcija odbojke, ki se ji še enkrat iskreno zahvaljujem za pomoč in upam, da bomo v prihodnje še organizirali kakšen tovrsten turnir.

Mateja Vesel, vodja odbojarske sekcije

POLETNI UTRINEK ZA ZIMSKE DNI

PIŠE: AJDA ČAMPA, FOTO: ARHIV ZAVODA NA DRUGAČNI POTI

V poletnih mesecih smo v okviru zavoda Na drugačni poti organizirali dva tedna poletnih aktivnosti, namenjenih otrokom in mladostnikom. Prvoten cilj tabora je bil aktivno preživljanje prostega časa, vzpodbujanje druženja z živalmi in stik z naravo. Tabora sta potekala med 22. in 26. julijem in med 5. in 9. avgustom, vsak dan med 8. in 16. uro. Skupaj je sodelovalo 22 otrok iz domačega kraja in od drugod.

Zjutraj smo se zbrali na dvorišču, se pogovorili o tekočem dnevu in se preko različnih tem spoznavali. Vsako jutro smo skupaj z otroki spili zeliščni čaj, ki nam je predstavljal začetek nove dogodivščine. Po jutranji telovadbi smo se odpravili v hlev, kjer smo v tednu druženja osvojili osnovno rutino skrbi za živali. Konje smo odpeljali na pašnik, počistili hlev, pripravili seno in vodo, nahranili pse. Vsi otroci so bili pri delu motivirani in samoiniciativni. Sledile so dejavnosti na pašniku, ki so bile usmerjene v psihosocialne igre ob konjih. Naš namen je bil, da otroci vzpostavijo pristen stik s temi mogočnimi živalmi in se naučijo z njimi ravnati spoštljivo in čutno. Medsebojno zaupanje med konjem in jahačem je temeljni pogoj za varno in prijetno učenje jahanja, zato smo veliko dela posvetili vzpostavljanju medsebojnih

odnosov med nami, otroki in živalmi. Preko tedna je bilo zaznati popolno odsotnost strahu in spoštovanje konjevih psihičnih in fizičnih sposobnosti. Otroci so ponotranjili, da konj ni športni rekvizit za doseganje ciljev in ambicij, temveč živo bitje, ki ima svoje nagone, potrebe, želje ... Konje smo dnevno temeljito očistili, se seznanjali z opremo in jo na konjskem hrbtu tudi preizkusili. Poleg osnovnih veččin jahanja smo jahačem prvenstveno nudili varno okolje, v katerem so uspeli začutiti svoje telo in njegov vpliv na konja. Preskusili so se na različnih konjih z različnimi jahalnimi pripomočki in s tem razširjali jahalna znanja. Poleg učenja jahanja smo otrokom želeli ponuditi tudi raznolika teoretična in praktična znanja s področja konjeništv, pogovarjali smo se o pasmah, prehrani, anatomiji in poimenovanju opreme, namenjene konjem. Po vseh konjeniških dejavnostih in malici je sledilo kosilo in čas za počitek konj. Mi pa smo se preskusili v ustvarjalnih delavnicah, s katerimi smo spodbujali inovativnost in kreativnost. Prvi dan smo na primer skupaj izdelali veliko sliko tabora, na kateri je vsak izmed otrok pustil svojo sled. Slika bo krasila naš hlev in nam bo v spomin na razigrane poletne dni. En dan smo se podali na pohod do Sedla, proti Lačicam in sodraškemu ribniku. Na poti smo imeli kosilo v naravi, ob ognju smo pekli hrenovke in se kopali v bazenu. Na naše vabilo se je odzval tudi župan občine Blaž Milavec, ki nas je s sodelavkama obiskal med dopoldansko malico. Otroci so mu predstavili dejavnosti, mu pripovedovali o novoosvojenem konjeniškem znanju in mu povedali, kako se imajo. Zadnji večer so imeli otroci možnost ostati pri nas čez noč. Po celodnevni aktivnosti s konji, kmečkih igrah, indijanskih delavnicah, peki prestic in filmu pod zvezdami smo trdno zaspali na mehkem senu. Teden se je obrnil, kot bi trenil, ni bilo časa za telefone ali računalniške igre, stakala pa so se nova poznanstva in prijateljstva.

Ko sem vprašala Zino, kako se je imela in kaj ji je bilo všeč, se kar ni mogla odločiti: »Lahko bi rekla, da barvanje hleva, kino, spanje na seniku, pečenje koruze, jahanje ali okusna hrana, na kratko bi lahko odgovorila, da vse, vsak dan je bil edinstven in po svoje zanimiv. Samo prehitro je minilo.« Svoje misli je strnila tudi mamica Branka Gornik: »Eva je vsak dan hodila s tabora domov vesela, polna energije in vtisov. Res ji je popestril poletne počitnice. Všeč ji je bilo čisto vse, kar so počeli, najbolj pa čiščenje hleva. Pohvalila je tudi dobro pripravljeno hrano in pijačo. Lepo ji je bilo preživljati počitnice v domačem kraju, v neokrnjeni naravi, skupaj z vrstniki in obdana s prijaznimi ljudmi. Hkrati pa jo je veselilo skrbeti za živali in se preprosto zabavati – brez skrbi in strahu, saj je za njih odgovorno skrbela vodja tabora – mlada, topla, prijazna, delovna, simpatična in energična Ajda s svojo ekipo. Hvaležna sem tudi naši Občini, da je podprla projekt in za dostopno ceno omogočila otrokom doživete počitnice.«

V čast in veselje mi je, da vam lahko predstavim vse junake letošnje poletne zgodbe. To so: Vita, Ela, Žanin, Val, Vika, Neža, Čarna,

Manca, Lara, Ota, Žan, Nika, David, Polona, Pia, Ema, Kristina, Eva, Neja, Zala in Zina, ki jim bo, tako kot meni, ta poletna izkušnja zagotovo ostala v spominu tudi v mrzlih zimskih dneh. Obenem pa se zahvaljujemo tudi njihovim staršem, da so jim to omogočili in nam naklonili zaupanje. Tabor pa zagotovo ne bi bil tak, kot je bil, brez soustvarjalcev in vestnih pomočnic, Pie, Julije in Teje, ter brez vse podpore in pomoči moje družine. Najlepše bi se zahvalila tudi Občini Sodražica, ki je s projektom pokroviteljstva omogočila subvencionirano kotizacijo otrokom iz naše občine.

DOGAJANJE V ŽIMARICAH

PIŠE: HINKO KLUN, FOTO: BRANKO BENČINA

2. POHOD OD ŽIMARIC DO KAMNEGA GRIČA

Zbor pohoda je bil v soboto, 28. 9. 2019, ob 8.00 pred gasilskim domom v Žimaricah. Zbralo se je nekaj manj kot 20 članov. Kot smo v letošnjem letu že navajeni, je dež zelo rad v naši družbi. Vremenska napoved za dopoldanski del dneva ni bila tako slaba, vendar je začelo deževati že na poti do Globeli. Vreme nas je iz zavidljive skupine zdesetkalo na dober ducat. Tisti, ki smo bili primerno obuti in oblečeni, smo pot nadaljevali. Vodila nas je preko Sedla ter mimo strelišča v kamnolomu na Kamni grič (1016 m). Dolga je bila pribl. 12 km in srednje težka. Na jasad v gozdu so nas sramežljivo opazovale velike gobe dežnikarice, po domače marele, in se kar same ponujale, da jih utrgamo. Tik preden smo prispeli do koč, pa nas je nebo bogato nagradilo. Tudi sonce je bilo radovedno in je hotelo pozdraviti tako prijetno družbo. Prijazni oskrbniki so nam ponudili topel čaj ter kavo in tudi nekaj za zdravje premočenih pohodnikov. Ko smo si malo odpočili, je naš Jože Kožar še raztegnil meh. Nekateri se kljub utrujenosti nismo mogli zadržati, da zaplešemo. Ob povratku domov smo šli skozi vas Janeži ter se ustavili pri kapeli Marije Snežne. V Globeli nas je prijazno sprejel naš društveni simpatizer Aleš Košir in nam ponudil okrepično pijačo, za kar se mu lepo zahvaljujemo. Pohod smo zaključili v gasilskem domu ter se poslovili v želji, da se čim prej zopet odpravimo na kakšen pohod.

JESEN NA VASI

2. novembra 2019 je vaško društvo izvedlo srečanje Jesen na vasi. Dogodek je bil dobro obiskan. Po himni je Darja najprej pozdravila prisotne ter poskrbela za povezovanje kratkega kulturnega programa. Otroci Tina, Nejc, Ajda in Maja so recitali pesem Žimarska našega krajana Antona Lušina (Lojzov). Na citre nam je Katja Andolšek z Velikih Poljan zaigrala pesmi Cvetje v jeseni in Kam le čas beži. Predsednik društva je povedal nekaj besed o pogledu društva na medgeneracijsko sodelovanje v vasi. (Izsek iz govora lahko preberete v naslednjih vrsticah.) Dobrote izpod rok naših članic so bile tako izvrstne, da si zaslužijo največje čestitke. Pohvala pa je bila že tako izkazana s tem, da so bili na koncu pladnji prazni. Ob dobri hrani

pa se je prilegel mlajši brat belokranjskega vina. Tudi moštu nismo dovolili, da postane to, kar si je vedno želel. Njegovi čari so nas že ta večer čisto prevzeli. Kot pika na i pa je prišel še naš mojster na harmoniki ter zvesti član društva Jože Kožar, ki v našem društvu vedno poskrbi za ples ter pevsko razgreta grla.

Zahvaljujemo se Občini Sodražica za finančno podporo ter vsem, ki so kakor koli pripomogli k organizaciji zares prijetnega dogodka, ki ga bomo prav gotovo še ponovili.

GOVOR PREDSEDNIKA DRUŠTVA

Vaško društvo imamo zato, da se vaščani povežemo tako v zabavi kot v delu za skupno dobro vasi. Le s sodelovanjem so naši starši lahko skrbeli za blaginjo svoje družine in le s sodelovanjem lahko mi poskrbimo za svojo vas. Želimo si, da vsi vaščani društvo vzamete za svoje. Zavedamo se, da se večina vaščanov želi vključiti v razne aktivnosti, vendar je bil žimarski človek vedno malo bolj zadržan in je na začetku potreboval malo spodbude. Vabljeni ste, da aktivno pristopite ter tudi vi vložite kamenček v mozaik barvite slike društva.

Dogodek je namenjen medgeneracijskemu druženju. Vprašajmo se, kje so stične točke medgeneracijskega sodelovanja v vasi. Začne se z nataliteto Slovencev nasploh. Starejši zaradi biologije na nataliteto ne boste mogli več neposredno vplivati. Lahko pa nanjo vplivate posredno. Našim mladim družinam omogočite, da si bodo lahko privoščili več otrok. Tisti, ki to lahko storite za svoje vnuke, to v večini že delate. Pomagate na vseh področjih, popazite na otroke in jih vozite na razne obšolske dejavnosti. Ostale bi vaško društvo zelo rado vključilo v razne akcije počitniškega varovanja mlajših. Tukaj mislimo predvsem na dogodke, podobne oratoriju, z močnim značajem pripadnosti naši vasi. S temi dogodki bi se močno spletle medgeneracijske vezi. Ob tem bi tudi staršem, ki jim vedno zmanjka kakšen dan dopusta, omogočili, da gredo takrat brezskrbno v službo.

Danes so povečini ljudje, ko zakorakajo v zasluženo zrelostno obdobje, polni energije. Večina šele takrat zaživi polno življenje. Država se jim močno trudi zakomplicirati kakršno koli delo. Se je pa občina odločila tukaj narediti korak naprej. Verjetno ste ugotovili, da govorim o organizirani samopomoči Prostofer. Ta način prevoza starejših s pomočjo lokalnih voznikov, ki so v večini tudi starejši, uporablja veliko ljudi, ki so sistem Prostofer sprejeli za svojega. Apeliram na vas, da uporabljate prevoz ter se tudi aktivno vključite kot vozniki. Če ne boste uporabljali ponujenega sistema, bo zamrl za naslednje generacije.

Žal v Žimaricah za gibalno ovirane nimamo primernih skupnih prostorov. Vaško društvo si prizadeva, da bi dobili primerne prostore, kjer bi se lahko srečevali tudi starostniki, ki težko hodijo po stopnicah. Za uresničitev teh načrtov bomo potrebovali še nekaj časa. Kar lahko danes storimo, pa je, da se organizira skupina, ki bo starostnike obiskovala na domu. Med druženjem bi radi naredili z njimi tudi intervjuje o njihovem življenju ter jih zabeležili v publikaciji o Žimaricah.

14. VETERANSKI POHOD

PIŠE: JOŽE KLUN, VODJA POHODA, FOTO: ARHIV OZVVS RIBNICA

Skoraj petdeset pohodnikov se je v soboto, 14. septembra 2019, zbralo ob robu gozda v Grčarskih Ravnah. Že navsezgodaj nas je pozdravilo sonce in nas spremljalo ves dan. Srečanja oz. veteranskega pohoda so se poleg domačih članic in članov udeležili še posebej dobrodošli pohodniki iz OZVVS Domžale, Grosuplje, Kočevje, Šmartno - Litija, Vrhnika - Borovnica in pokrajinski predsednik ZVVS Janez Gregorič. Med vpisom na seznam udeležencev smo vse pohodnike pogostili s sladko dobrodošlico in jutranjimi okrepčili. Preden smo krenili na pot, je vse prisotne pozdravil Franc Mihelič, predsednik OZVVS

Ribnica. Pohodnikom se je zahvalil za udeležbo in poudaril, da ima pohod izobraževalni značaj, saj želimo pohodnikom predstaviti svoje kraje in zgodovino tega območja. Vodja pohoda Jože Klun je povedal, da je pohod razdeljen na tri tematska področja, in sicer:

1. tajna skladišča orožja iz osamosvojitvene vojne leta 1991 v Grčaricah,
2. zgodovina Grčaric in boji partizanov s plavogardisti,
3. grobišče Konfin.

Ob obeležju tajnega skladišča v Grčaricah nam je obrazložitev podal major slovenske vojske v pokoju Albin Mikulič. Po končani obrazložitvi smo pot nadaljevali do središča vasi in se ustavili pri hiši s spominsko ploščo v spomin bojev partizanov s plavogardisti (četniki) leta 1943. Zgodovino Grčaric nam je podal zgodovinar Primož Tanko, nato smo pot nadaljevali proti Konfinu. Ta del poti je bil dolg dobre tri kilometre in se je po vijugasti makadamski cesti vzpenjal po gozdu. Ob cesti opozarja na Konfin informativna tabla kot spomin in opomin na dogodke leta 1945. Z makadamske ceste smo se po markirani stezici spustili do grobišč Konfin I in II. Ob grobišču Konfin I nam je zgodovinar Primož Tanko podal razlago tudi teh dogodkov.

Da je pohod uspel, se zahvaljujemo zgodovinarju Primožu Tanku in podpredsedniku OZVVS Ribnica Albinu Mikuliču za razlago in vsem, ki so nam posladkali dan in poskrbeli, da nismo bili žejni. Zahvaljujem se tudi soprogi Mileni za pomoč pri celotni organizaciji pohoda in pogostitvi pohodnikov.

17. REVIIJA DOMAČIH ANSAMBLOV

PIŠE: KLUB HARMONIKARJEV URŠKA, FOTO: ARHIV KLUBA

Tudi letos je Klub harmonikarjev Urška v sklopu občinskega praznika pripravil tradicionalno revijo domačih ansamblov. Nastopilo je sedem ansamblov, in sicer ansambel Meh-ekspres, ansambel Ponos, ansambel Razgled, ansambel Boršt, ansambel Mladi pomurci, ansambel Tomaža Rota ter ansambel Mladi Belokranjci. Vsi so izvajali svoje skladbe. Nekatere so bile tudi festivalske uspešnice, zato smo z veseljem in zanimanjem prisluhnili mladim, sposobnim in nadarjenim glasbenikom. Program je tudi letos hudomušno povezoval naš večkratni voditelj Marko Modrej. Vsi nastopajoči so dobili lesene »škarpe«, delo našega člana in rezbarja Draga Koširja, za napis pa je poskrbel Dekorles, d. o. o., z Vinic.

Pozabiti pa ne smemo niti na vas, draga publika. Z udeležbo in ploskanjem ste prireditev še polepšali. Vsem se zahvaljujemo in vas že vnaprej vabimo, da se ob letu zopet snidemo.

JAMARSKO RAZISKOVANJE NA OBMOČJU GORE

PIŠE: ANTON DELLA SCHIAVA, DZRJ RIBNICA, FOTO: ARHIV DRUŠTVA

27. februarja 2019 sva člana Društva za raziskovanje jam Ribnica, Stojan Bilbija in Anton Della Schiava, odšla na merilno akcijo jame, katere vhod v okolici Betonovega nama je prejšnji dan pokazal Blaž Kovačič z Občine Sodražica. Jama je globoka in dolga šest metrov, širina pa 1,5 m.

Septembra smo nadaljevali raziskovanje na Gori, in sicer jame Skedenca. Vhod jame je pokazal Drago Arko. Avtor in prvopristopnik v prvi jami z imenom Skedenca, kot jo je poimenoval in o njej pisal leta 1958, je Marjan Raztresen iz IZRK Postojna. Jama ima vhod in rov polkrožne oblike, dolga je 15,5 m, globoka pa 2,5 m. Rov se nadaljuje v smeri juga, vendar ni prehodan, ker je prenizek. Pred koncem jame smo našli v steni z luknjo staro prazno polhovo past, v tleh pa tri kose tanke nerjaveče žice, kot da bi kdo nastavil past za živali. V tem primeru smo potrdili točnost načrta, le pozicijo v naravi smo morali popraviti.

Ko sva zaključila, sva se s Stojanom napotila nekaj metrov višje nad stene in nad samo jamo Skedenca, do vhoda v novo jamo, za katero smo izbrali ime po lastniku parcele: Krkovčeva jama. Vhod leži na rahlo nagnjenem terenu velikosti 2,5 × 1,6 m. Prva vhodna stopnja je globoka slab meter in se začne strmo spuščati proti dnu pod kotom od -37° do -50°, v zadnjem delu se razširi in preide v navpični del (-90°). Tu spodaj se jama nadaljuje skozi ozko prehodno ožino v nasprotno smer, kot je vhodni del jame. Ta najnižji del jame je širok in dolg, vendar nizek, visok je maksimalno 0,5 m ali manj. Skupna dolžina rogov Krkovčeve jame je 15,5 m, višinska razlika med vhomom in najnižjim delom je 8 m. Celotna jama poteka v smeri jugovzhod od vhoda, končni del pa v smeri sever-severovzhod. Skedenca in Krkovčeva jama se dokazano združita v najnižjih neprehodnih delih.

Nadaljevali smo v drugi novi jami, poimenovali smo jo Gregorjeva

jama. V tem primeru gre za malo daljšo poševno razpoko v dolomitni kamnini, ki se na koncu izravna. Rov v dolžino meri slabih 16 m. Tla so strma, naklon je 40°. V času obiska je bilo mokro in tla so se udirala ter drsela. Na enem delu je stopnja globoka 1 m, nato se dno izravna; celoten prostor meri v širino od 0,6 do 1,6 m, visok je od 3,5 m do 7 m na vhomu. V Krkovčevi in Gregorjevi jami so tudi smeti v PVC-vrečah. V prvi polovici oktobra smo si ogledali še vhod v Janežkovo jamo pri vasi Kržeti. Jamo je raziskoval Marjan Raztresen na začetku leta 1970. Iz zapisov je razvidno, da so vanjo odlagali smeti. Dokončno so jo zasuli z materialom s pogorišča v sedemdesetih letih.

Poleg drugih pravil v Zakonu o varstvu jam (ZVPJ) izpostavljam 5. člen: Jame so naravne vrednote državnega pomena in naravno javno dobro ter so v lasti države. Jamska infrastruktura je v lasti države. Jame in jamska infrastruktura niso v pravnem prometu. Pomemben je tudi 21. člen (uničenje ali poškodovanje jame zaradi gradnje objektov). Objava v UL Zakon o varstvu podzemnih jam (Uradni list RS, št. 2/04, 61/06 – ZDru-1, 46/14 – ZON-C in 21/18 – ZNOrg)

Društvo za raziskovanje jam Ribnica zbira in obdeluje podatke o jamah ter jih posreduje v kataster jam pri Jamarski zvezi Slovenije. Če koga bolj zanima delovanje društva ali pozna lokacijo kakega brezna ali jame v občini Sodražica, se lahko oglasi predsedniku društva Antonu Della Schiavi na telefon 041 212 140 ali na elektronski naslov: anton.dellaschiava@gmail.com. Za ogled nekaterih dejavnosti je DZRJ Ribnica dosegljiv tudi na Facebooku in YouTubu: DZRJ Ribnica.

PRAZNIKI

PIŠE: LJUBICA KOŠIR, FOTO: FREEPIK

O, kako zelo priljubljeni dnevi med letom, saj imamo v naši deželici kar nekaj praznikov, ki so tudi dela prosti dnevi. Praznujemo jih različno, saj ima vsak od nas svobodno voljo, različne možnosti in razloge za praznovanje, več ali manj sredstev, ki jih lahko nameni za praznovanja, potovanja ... Vsak od nas praznuje tudi rojstni dan, morda tudi godovni dan, pa različna družinska praznovanja, ki jih vse bolj povezujemo tudi z dogodki, ob katerih se srečamo s sorodniki, znanci, prijatelji, sosedi. Tako je prav! Morda pa smo ob nekaterih praznikih preveč usmerjeni le v navidezno zadovoljstvo, ker si zmoremo več privoščiti, in ob vsem, kar si privoščimo, ne zaznamo pravega praznika v svojem srcu in nas praznični dan celo obremenjuje. Mislim, da tu manjka še hvaležnost, ki je lahko pravi vir veselja in sreče, s katero pa ne osrečimo le sebe, ampak tudi bližnjega.

Med nami je veliko starejših ljudi in statistika kaže, da jih bo vedno več, pa tudi tistih, ki živijo v revščini, so osamljeni, bolni. Mnogi so delali vse življenje, pa si za praznike ne morejo privoščiti česa posebnega, saj z minimalno pokojnino živijo iz meseca v mesec. Tudi to je naša »praznična realnost«, ki je ne smemo spregledati. Najlažje je utišati in pustiti čakati nemočne, tiste, ki molčijo in potrpijo, kar vedo tudi naši državni voditelji, vendar se na tem področju ne zgodi skoraj nič, ne glede na vlado. Pomembno je le, da pred volitvami kaj obljubijo, da od upokojencev dobijo zadostno število glasov za vladanje in zasedejo svoje položaje. Žalostno!

Novembra začenjamo srebrni jubilej naše Kresničke, ki bo čez leto

dni stara 25 let. Veliko lepega in dobrega se je dogajalo v teh letih in ponosni smo na vse dogodke. Vsak trud za skupno dobro je bogato poplačan. Ko se sotrudnice kot ustanoviteljice Kresničke oziramo nazaj na skupine voditeljev, animatorjev, na množice otrok, ki so se v teh letih zvrstili na oratorijih, in na vsa naša medgeneracijska druženja, kjer smo se imeli lepo in rastli skupaj, z roko v roki in z vsemi, ki so nam pomagali in nas na tej poti podpirali, smo zelo hvaležne prav vsem, za vse.

V prihodnjih mesecih se bo zvrstilo kar nekaj dogodkov Kresničke, o katerih vas bomo obveščali tudi na svoji spletni strani. Načrtujemo tudi nekaj presenečenj. Naša »srebrna nit« nas bo v letu, ki je pred nami, vodila v dobrodelnost.

Pred nami so božični in novoletni prazniki. Božič, rojstvo Jezusa Kristusa, je eden izmed največjih krščanskih praznikov, ki ga kristjani praznujemo že več kot 2000 let. Morda bi se ob tem prazniku vprašali, kaj pomeni duhovni pomen praznovanja. Damjan J. Ovsec pravi takole: »Za praznik vstopamo v območje igre, nečesa, kar je dvignjeno nad vsakdanjost, zakone, čas in prostor.«

Danes sta pogosto v ospredju praznovanj le forma in pridobitniški odnos do simbolnih predmetov in dogajanje, povezanih s praznovanji. Izgubilo se je bistvo, globlji pomen, ki je v ozadju praznikov. Ostala je le tradicija kot zunanja oblika praznovanja. Marsikomu je tak dan le priložnost za zabavo in veseljačenje, je zapisano v reviji Soutripanje.

Morda bo letos v mnogih družinah drugače, saj le z zgledom pre-

našamo tudi duhovno tradicijo naših prednikov na mlajše rodove. Adventni čas nas štiri tedne pred božičem ob prižiganju svečk na adventnem venčku vabi k molitvi. V pripravi na Jezusovo rojstvo naredimo jaslice in okrasimo božično drevo, v kuhinji naj zadiši po slovenski potici in domačem kruhu, na sveti večer po kadilu, z blagoslovljeno vodo blagoslovimo svoj dom in družino, zvonjenje nas vabi pred jaslice, da se z molitvijo rožnega venca in petjem božičnih pesmi poklonimo novorojenemu Detetu. Vrhunec praznovanja pa je polnočnica, ki v nas prebudi vero, upanje in ljubezen do Boga in bližnjega.

Iskreno vam želim, da bi posebej v prazničnih dneh doživeli veliko lepega in dobrega ter spoznali tisti »izvir žive vode«, h kateremu se boste lahko vračali tudi takrat, ko ne bo tako praznično in veselo kot v prihodnjih dneh. Pa srečen korak v leto 2020!

Ljubica Košir

PRI KAPELICI NA PESKU SMO »UPIHNILI 1. SVEČKO«

PIŠE IN FOTOGRAFIRA: BRANKA GORNIK

13. oktobra je minilo eno leto, odkar smo imeli Na pesku veliko župnijsko slovesnost ob prenosu Marijinega kipa v novo kapelico in blagoslovljivi kapelice. Ob prvi obletnici smo v goste povabili lurškega kaplana g. Mira Šlibarja, ki je v nedeljo, 14. 10. 2019, ob 15. uri daroval sveto mašo. Zopet nas je Bog obdaril z lepim vremenom, še Sveti Duh je v obliki vetra močno zavel med nami.

Pri maši se nas je zbrala lepa množica, dobrih sto vernikov iz bližnje in daljne okolice. Ob g. Šlibarju je somaševal naš domači župnik Franci Bizjak, za glasbeno spremljavo in petje pa je poskrbel družinski pevski zbor. Mašnik nas je, presenečen nad veliko udeležbo, takoj pohvalil, da smo v nedeljo popoldne, ko bi lahko doma ležali na kavču, prišli k sveti maši.

Mislil, da nikomur ni bilo žal, saj je »nedelja dan našega veselja«, sveta maša pa velik Božji dar. Po maši je bila priložnost za druženje, praznovanje, pokušanje domačih dobrot ... Vsak je lahko našel kaj zase. Gospod Šlibar pa je bil na voljo za pogovor vsakemu, ki ga je prišel pozdravit.

Gospod Šlibar je znan kot dolgoletni bolniški duhovnik, sedaj upokojen, vendar še vedno zelo aktiven na področju bolniške pastora-le. Že 14 let vodi vsakoletna romanja bolnikov v Lurd (skupaj z itali-

janskim združenjem U.N.I.T.A.L.S.I.). Tega romanja sem se letos udeležila tudi sama in se na lastne oči prepričala o njegovem poslanstvu. On je s srcem ves predan bolnikom in seveda lurški Mariji. Lurd pa sem doživela kot kraj velikih milosti, kjer vsak, posebej pa bolnik, lahko res občuti, da je božji otrok: sprejet in ljubljen.

Poleg maševanja v novi lurški kapelici je bilo g. Miru v veselje priti v Sodražico tudi zato, ker ga na naš kraj vežejo lepi spomini iz mladosti. V našo župnijo je namreč pred dobrimi 40 leti prišel kot kaplan. Dogodkov in ljudi iz tega časa se rad spominja.

Na koncu bi se radi zahvalili Janezu Henigmanu (Hegras) za čudovite podobice, ki nam bodo ostale za spomin, ter Mateji Vesel, ki je posnela fotografije zanje. Hvala tudi vsem, ki ste kakor koli prispevali k lepši slovesnosti in se je udeležili. Naj vas spremlja Božji blagoslov!

Pridruži se pasijonski družini

Vabimo vse, da se pridružite že več kot 200-članski pasijonski družini pri pripravah na Pasijon 2020. Verjemite, vsak lahko doprinese kaj dobrega in koristnega k temu skupnemu projektu.

Prijavite se prek spletne prijave na www.ribniskipasijon.si. Veseli bomo prav vsakega.

Za več informacij se lahko obrnete na info@ribniskipasijon.si ali na tel. št. 051 206 572 (Helena).

Koordinatorji Ribniškega pasijona 2020

*Solza, žalost, bolečina
te zbudila ni,
a ostala je tišina,
ki močno boli.*

(T. Pavček)

Zahvala

ob izgubi najinega očeta

JANEZA ZBAČNIKA
(1936–2019)
iz Zamostca

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, cvetje, sveče, darove za cerkev ter svete maše.

Hvala vsem, ki ste se od njega poslovili in ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Najlepša hvala osebju Doma starejših občanov Ribnica za ves trud, g. župniku Francu Bizjaku za lepo opravljen poslovilni obred, Komunalnemu podjetju Ribnica, pevcem in vsem ostalim.

Hči Ljubica in sin Jan z družinama

*Življenje niso dnevi,
ki so minili,
temveč dnevi,
ki jih nismo pozabili.*

Zahvala

Septembra nas je zapustil naš dragi
BORUT TROHA
iz Zamostca.

Hvala vsem za vse
v času zdravlja in bolezni,
za časa življenja in po smrti.

Vsi njegovi

*Srce nam žalost je ranila,
ker te več med nami ni.
Čeprav te zemlja je pokrila,
duh tvoj z nami še živi.*

Zahvala

ob boleči izgubi naše mame

ANICE DEBELJAK
(1932–2019)
z Malih Vinic

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, vaščanom in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče in svete maše. Hvala osebju ZD Ribnica, Domu starejših občanov Ribnica, gospodu župniku za lepo opravljen obred, Komunalni Ribnica in pevcem. Hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Naj počiva v miru.

Žalujoči: vsi njeni

*Življenje sploh ni tisto, kar se zdi,
je le korak na poti k večnosti!*

Zahvala

Ob boleči izgubi tete, učiteljice v pokoju,
ANGELE ŠEGA
(1930–2019)
iz Sodražice

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izrečeno sožalje, tople besede ter podarjeno cvetje in sveče. Posebej se zahvaljujemo negovalnemu osebju doma starejših občanov iz Kočevja.

Prav tako se zahvaljujemo ravnateljici osnovne šole za prelep poslovilni govor, Komunalni Ribnica, krajevnemu odboru ZZB Sodražica, Občini Sodražica, trobentaču, pevcem in vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti!

Žalujoči: vsi njeni

Zahvala

Septembra smo pospremili na zadnjo pot najino drago sestro, mamo, babico, prababico, sestrično in teto

BOŽENO PIRC, por. TREBEC
(1933–2019)

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom, njenim nekdanjim sodelavkam/-vcem, pevcem, domačinom iz Sodražice in vsem, ki ste kakor koli počastili njen spomin in nam stali ob strani. Hvala vsem, ki ste jo obiskovali in bodrili v času njene bolezni.

Sestra Nikolaja in brat Franjo z Wilmo, v svojem in v imenu ožjega sorodstva

Škofja Loka, Portorož, Križ, Sežana, Škoflje, Bodonci, Augsburg, Jesenice

Knjižne novosti za decembrske dni

PIŠE: NEŽKA MOHAR GAČNIK, BIBLIOTEKARKA

Na oktobrski pravljčni urici so najmlajši prisluhnili pravljici z naslovom Tečna opica in jo kasneje tudi likovno upodobili. Novembrska pravljčna urica je minila v znamenju pravljice z naslovom Sovica Jokica in blu-blu. Mali nadobudneži so izdelovali sovice iz papirja. Naše zveste bralce pa gotovo že zanima, katere knjižne novosti smo pripravili zanje v teh decembrskih dneh.

THOMAS HARDY

Grace Melbury

V idilični vasi sredi dorsetskih gozdov se za roko hčere trgovca z lesom Grace Melbury potegujeta dva snubca. Preprosti in zvesti gozdar Giles Winterborne ji je pri srcu že od otroških let, njenemu očetu pa se zdi primernejša partija zdravnik Fitzpiers. Grace seveda uboga očeta. Ne ve pa, da je njenega moža omrežila skrivnostna prebivalka graščine. Prešustvo,

razočaranje in moralni kompromisi so v romantičnem zapletu te zgodbe posledica načina izbire zakonskih partnerjev v tistem času in položaja v družbenem razredu.

TABEA BACH

Ženske z otoka kamelij

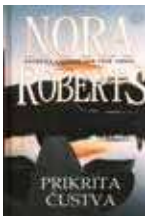

Sylvia po teti podeduje nasad kamelij na idiličnem bretonskem otoku. Sprva je odločena, da bo posestvo prodala, ko pa ga obišče, se vanj na prvi pogled zaljubi. Prav tako kot v čednega Maëla. Po ločitvi sicer misli, da nikoli več ne bo zaupala nobenemu moškemu, toda ta jo očara in njuno ljubezen kmalu okrona poroka. Sylvijina prijateljica

Veronika, njena poročna priča, rodi otroka in tudi Sylvia začuti željo, da bi si z Maëlom ustvarila družino. Toda njuni poskusi so neuspešni in Sylvie se kmalu poloti obup. Odnosi z možem postanejo napeti in ravno tedaj na njuna vrata potrka nekdanje Maëlovo dekle. Le kaj jo je prineslo naokoli ravno sedaj?

NORA ROBERTS

Prikrita čustva

Zane in njegova sestra Britt imata idealne starše in živita privilegirano življenje. Njun oče je predstojnik oddelka za kirurgijo, njuna lepa in urejena mama pa je popolna žena, ki skrbno vzgaja otroka, vzdržuje hišo, gosti zabave in vodi različne odbore. Tako je videti. Za zaprtimi vrati čudovite hiše pa življenje kaže popolnoma drugačno

podobo. Polno je strahu in zamer. Zato se Zane in Britt veselita dneva, ko bosta lahko hišo zapustila za vedno.

To je letošnji zadnji pregled nekaterih knjižnih novosti. Vljudno vabljeni v sodraško knjižnico tudi v prihodnjem letu! Kolektiv Knjižnice Miklova hiša želi vsem vesele božične praznike ter veliko zdravja, sreče, uspeha in bralnih užitkov v letu 2020. SREČNO!

HARLAN COBEN

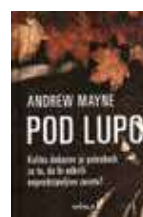
Neznanec

Popolno življenje nekega moškega se zruši zaradi skrivnosti, ki ga pahne na pot in ga pripelje do smrtonosne zarote. Nenadoma se prikaže Neznanec, morda v baru, na parkirišču ali v trgovini. Njegova identiteta je skrivnostna. Njegovi motivi niso jasni. A njegovih informacij ni mogoče zanikati. Na uho ti zašepeta nekaj besed in izgine, ti pa skušaš pobrati koščke svojega razbitega sveta. Adam Price lahko veliko izgubi: udoben zakon z lepo žensko, čudovita sinova in vse pritikline ameriških sanj: veliko hišo, dobro službo, na videz popolno življenje. Potem naleti na neznanca. Ko izve pogubno skrivnost o svoji ženi Corinne, zahteva od nje pojasnilo in privid popolnosti izgine, kot bi nikoli ne obstajal. Adam se kmalu zaplete v nekaj veliko mračnejšega, kot je bila Corinnina prevara. Spozna tudi, da mora biti izjemno previden, sicer bo zarota, na katero je naletel, uničila njihova življenja ali pa celo še kaj več.

ANDREW PAYNE

Pod lupo

Profesor Theo Cray je ob pomoči najnovejših znanstvenih metod ujel enega najrazvpitejših serijskih morilcev v zgodovini. Zaradi sumov, da je bil povezan s smrtjo nekdanje študentke, in dogodkov, ki so sledili razrešitvi primera, ne more več raziskovati na univerzi. Poskuša se postaviti na noge, a je znova soočen z nerazrešenim primerom.

Nanj se obrne obupani oče pogrešanega fanta, saj policija ne odkrije nič uporabnega. Edina sled, povezana z ugrabitvami nemočnih otrok, je urbana legenda o Igračarju. Če želi Theo razrešiti skrivnost, ki ovija Igračarja, se mora odpovedati svojemu znanstvenemu razmišljanju in se podati v svet, kjer imajo sanje in nočne more enako težo kot resničnost. Poglobi se v primer in odkrije zaroto, ki sega vse do političnih vrhov in katere zadnja žrtev še ni padla.

DOMEN ČEŠAREK

Tam med Malo in Veliko goró

V knjigi je predstavljena Ribniška dolina od Male do Velike gore skozi pripovedi in ostalo ustno izročilo, ki je podano na pregleden ter celovit način. Domnu Češarku je uspelo zbrati skorajda vse prozno gradivo, ki je bilo doslej zapisano v različnih virih in objavah. Temu pa so dodani še njegovi lastni zapisi oz. arhivirani zvočni posnetki slovstveno-folklornega gradiva. Bralec

se lahko na enem mestu seznanj s pravljicami in pripovedkami, opisi nekaterih šeg in navad ter tudi z vražami in opisi ljudskih verovanj, prerokbami in kratkimi folklornimi žanri ter stalnimi besednimi zvezami, ki so bili doma v teh krajih ali pa so še vedno živi. Pripovedi in ostalo ustno izročilo so ustrezno dokumentirani. Dodatno vrednost dajejo knjigi še ostala spremna besedila, v katerih so predstavljeni Ribniška dolina, njeni prebivalci, predvsem pa dosedanje raziskovanje in zbiranje pripovednega ljudskega izročila v teh krajih ter avtorjeve lastne izkušnje pri terenskem delu raziskovanja slovstvene folklorne na domačih tleh.

PODARITE DOŽIVETJE

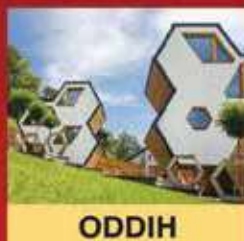
Največja izbira darilnih bonov tudi v Sodražici.

KULINARIKA

KOPANJE

ODDIH

MASAŽE

ZA OTROKE

ADRENALIN

DOŽIVETJA

WELLNESS

CVETLIČARNA SPOMINČICA

Podgorska cesta 12, 1317 Sodražica

t: 01 836 60 16 t: 031 631 386

HIŠA DARIL

microera

Microera Jože Šilc s.p.
Hrovača 14A (trgovski center SPAR Ribnica)

1310 Ribnica

☎ 01 8373 116

☎ 051 358 762

✉ info@microera.si

www.microera.si

UGODNI NAROČNIŠKI PAKETI TER AKCIJSKI MOBITELI NA OBROKE!

**Ugodni fiksni paketi NEO
in mobilni paketi NAJ**

DELOVNI ČAS:

PON - PET

8.30 h - 12 h

ter 14 h - 18 h

SOB

8.30 h - 11.30 h

TelekomSlovenije

POOBlašČENI PRODAJALEC

PEDICARE
MEDICINSKA NEGA NOG

📍 PE PEDICARE,
Ob železnici 4a,
1310 Ribnica
☎ 031 759 100

🌐 www.pedicare.si

✉ info@pedicare.si

»Prihaja mesec največjih obdarovanj
- podarite lahkoten korak brez bolečin«

V kolikor na koži ali nohtih vaših stopal opazite spremembe, se naročite na BREZPLAČEN pregled in svetovanje.

*Naj bo leto 2020 polno novih izzivov,
spletanja stikov, poslovnih uspehov,
ustvarjalnih in inovativnih podvigov.*

SREČNO in USPEŠNO leto 2020
Vam želi

**OBMOČNA OBRTNO-PODJETNIŠKA
ZBORNICA RIBNICA**